

2024

IN
FOR
ME
CAT

50 DADES
SOBRE LA
LLENGUA
CATALANA

30
ANYS

PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA

INF OR ME CAT 2024

50 DADES
SOBRE LA
LLENGUA
CATALANA

INTRODUCCIÓ	3
DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES	6
CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ	22
EMPRESA I SERVEIS	30
EDUCACIÓ I COHESIÓ SOCIAL	36
JUSTÍCIA	50
OFICIALITAT I RECONeixEMENT	54
INTERNET I NOVES TECNOLOGIES	66
REFERÈNCIES	73

INTRODUCCIÓ

INTRODUCCIÓ

L'InformeCAT 2024 és el tretzè recull anual de cinquanta dades sobre l'estat del català que publica Plataforma per la Llengua. Com cada any, algunes dades havien estat publicades anteriorment per institucions oficials o per agents privats, mentre que d'altres són fruit d'enquestes i estudis de la mateixa Plataforma per la Llengua i veuen la llum per primer cop. La voluntat última de l'InformeCAT és situar la llengua catalana al centre del debat públic i fer-ho amb informació precisa i amb un emmarcament conceptual que en faciliti la restitució i la normalització. L'informe recull dades dels diferents territoris del domini lingüístic del català i les classifica en set àmbits temàtics: dades sociodemogràfiques, cultura i mitjans de comunicació, empresa i serveis, educació i cohesió social, justícia, oficialitat i reconeixement, i internet i noves tecnologies.

L'InformeCAT d'enguany comença amb una dada que fa palès un dels principals actius de què el català disposa encara avui, en un moment d'emergència lingüística i de gran preocupació pel futur de la llengua. Aquest actiu és la forta identificació que hi ha entre la identitat de grup i la llengua catalana. Així, a Catalunya el 78,1 % dels catalanoparlants consideren que saber català és molt important per ser català i fins a un 94,3 % que és important en alguna mesura. Una altra dada indica que a Andorra aquesta vinculació és també ben viva: quatre de cada cinc residents al país consideren que parlar habitualment la llengua és important per considerar que s'hi està ben integrat. Encara una altra dada mostra que a Catalunya el 86,0 % de la població creu que s'han de fer polítiques per garantir l'ensenyament de la llengua a la immigració.

Cal remarcar que en un moment que la pervivència del català es veu amenaçada a mitjà termini, aquesta vinculació entre llengua i sentiment de pertinença és un actiu de primer ordre. A l'Estat espanyol, l'ordenament jurídic imposa el coneixement del castellà a tothom i això n'incentiva l'aprenentatge pels novinguts i converteix el català en redundant. La legislació i el comportament de les institucions estatals reforcen l'ús i el coneixement del castellà i afebleixen els del

INTRODUCCIÓ

català. L'InformeCAT d'enguany recull que cap de les vuit denúncies presentades per Plataforma per la Llengua des de 2022 contra agents de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil per vulneració de drets lingüístics ha suposat l'obertura d'un procediment sancionador per depurar possibles responsabilitats. També explica que tres de cada deu metges a Catalunya no saben parlar en català i més d'un de cada deu no l'entén. La segona meitat de 2023, el govern de Carlos Mazón va fer el 95,6 % de les seves intervencions a les Corts Valencianes en castellà. El mateix govern va eliminar el mínim del 25 % d'educació en valencià a les comarques castellanoparlants del País Valencià, però no el 25 % de castellà a les valencianoparlants.

Per altra banda, l'hàbit dels catalanoparlants de canviar de llengua també contribueix a residualitzar el català. Com ja apuntava l'InformeCAT 2021, a Catalunya vuit de cada deu catalanoparlants canvien de llengua quan algú els parla en castellà. L'InformeCAT 2024 mostra que a Catalunya només un 12,1 % dels joves parlen únicament el català com a llengua habitual i que a les Illes Balears només el 27,3 % dels residents parlen sempre en català amb la família. Als caus i esplais de Catalunya, un àmbit tradicionalment molt catalanoparlant, només són en català el 53 % de les converses entre els infants.

Aquests dos factors, l'ordenament jurídic i les actituds dels parlants, pressionen el català cap a la minorització, de la qual el fort sentiment d'identitat és un fre. De fet, l'InformeCAT 2022 mostrava que a Catalunya fins al 68,9 % de les persones amb dos avis catalanoparlants i dos de castellanoparlants tenien el català com a llengua inicial, mentre que el mateix perfil de persones al País Valencià eren catalanoparlants inicials tan sols en el 30,7 % dels casos. Aquesta diferència tan acusada en la transmissió intergeneracional s'explica pel diferent rol de la llengua en la identificació grupal en un i altre territori.

INTRODUCCIÓ

L'InformeCAT 2024 també indica que, malgrat totes les dificultats, el català encara dona mostres d'una notable vitalitat. El juny de 2023 el grup The Tyets va convertir-se en el primer grup en català amb més d'un milió d'oients al mes a Spotify. A l'agost, després d'anys de reivindicacions de la societat civil, el Congrés dels Diputats va reconèixer per primer cop als seus integrants la possibilitat de fer les intervencions en català. Al setembre, la quaranta-unena Setmana del Llibre en Català va reunir 60.000 assistents i va acumular un 20 % més de vendes que l'any anterior. A l'octubre, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais va crear la plataforma digital 3Cat, que agrupava els continguts dels seus diferents canals i oferia fins a 280.000 hores en llengua catalana. Entre el 2022 i el 2023, el suport a l'oficialitat del català a la Unió Europea va passar a Catalunya del 61,8 % al 81,4 %, coincidint amb la campanya "Say Yes!" i la sol·licitud del govern espanyol perquè el català tingués aquest reconeixement.

La identificació de la llengua amb la comunitat política facilita la incorporació de nous membres i, en aquest sentit, a més d'inclusiva, fa possible la continuïtat comunitària en moments de grans canvis i pressions estructurals. Mentre els catalanoparlants s'identifiquin amb la llengua, la valorin, la reivindiquin i la vulguin compartir, el català tindrà futur. Com recull aquest InformeCAT, al desembre de 2023 Plataforma per la Llengua va arribar als trenta anys de defensa i promoció del català i ho va fer amb més de 26.000 socis. L'entitat ha promogut sempre els drets dels parlants i el caràcter integrador i cohesionador de la llengua. Ho continuarà fent fins que el català sigui una llengua plenament normalitzada.

DADES SÒCIO- DEMOGRÀFIQUES

01

A Catalunya, vuit de cada deu catalanoparlants consideren que per ser català és molt important saber parlar català

L'Enquesta sobre valors a Catalunya del 2023, realitzada pel Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya, indica que el 78,1 % dels catalanoparlants considera que «ser capaç de parlar en català» té una gran importància per ser considerat català. L'enquesta demanava als enquestats que posessin nota a l'afirmació que, per «ser realment català», calia ser capaç de parlar la llengua. Entre els catalanoparlants, el 78,1 % hi posaven un 8, un 9 o un 10. Un 16,2 % més posaven a aquesta afirmació una nota de 5, 6 o 7. Per tant, el 94,3 % dels catalanoparlants consideraven que identitat i llengua estaven vinculades. La nota mitjana era de 8,6. Entre els castellanoparlants, en canvi, la nota baixava al 6,4 i només el 44,8 % posava una nota de 8, 9 o 10 a la vinculació entre llengua i identitat.

L'enquesta també preguntava per altres possibles elements de la identitat. La vinculació entre sentir-se català i ser realment català rebia una nota mitjana del 8,8 entre els catalanoparlants i del 6,4 entre els castellanoparlants. La vinculació entre tenir avantpassats catalans i ser realment català rebia un 4,1 de mitjana entre els catalanoparlants i un 2,4 entre els castellanoparlants. Tenir l'estatus legal de ciutadà rebia el 6,0 entre els primers i el 5,8 entre els segons.

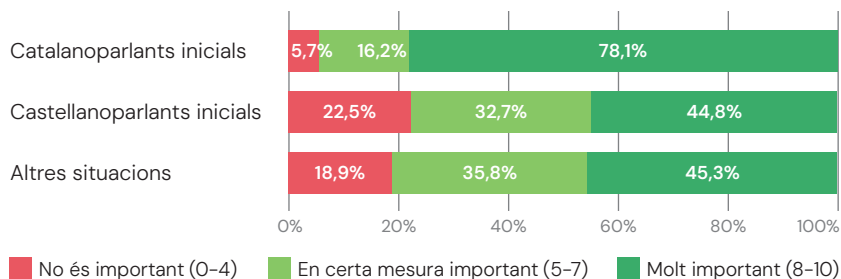
Si es preguntava per la identitat espanyola, la seva vinculació amb la llengua castellana augmentava per als castellanoparlants i es reduïa per als catalanoparlants. Així, el 62,3 % de castellanoparlants posaven un 8, un 9 o un 10 a l'afirmació «és important ser capaç de parlar en espanyol per ser realment espanyol», mentre que només pensaven igual el 43,5 % de catalanoparlants. Entre els castellanoparlants,

DADES SOCIO- DEMOGRÀFIQUES

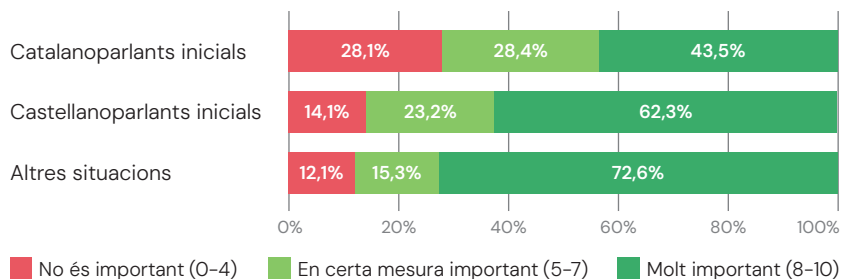
01

aquesta vinculació tenia una nota mitjana del 7,5, mentre que entre els catalanoparlants era només del 6,1. De manera similar, la nota mitjana entre els castellanoparlants per la vinculació de la identitat espanyola amb el fet de tenir avantpassats espanyols era del 4,4, mentre que entre els catalanoparlants era tan sols del 2,6.

Gràfic 1. Fins a quin punt considera important ser capaç de parlar en català per ser realment català?

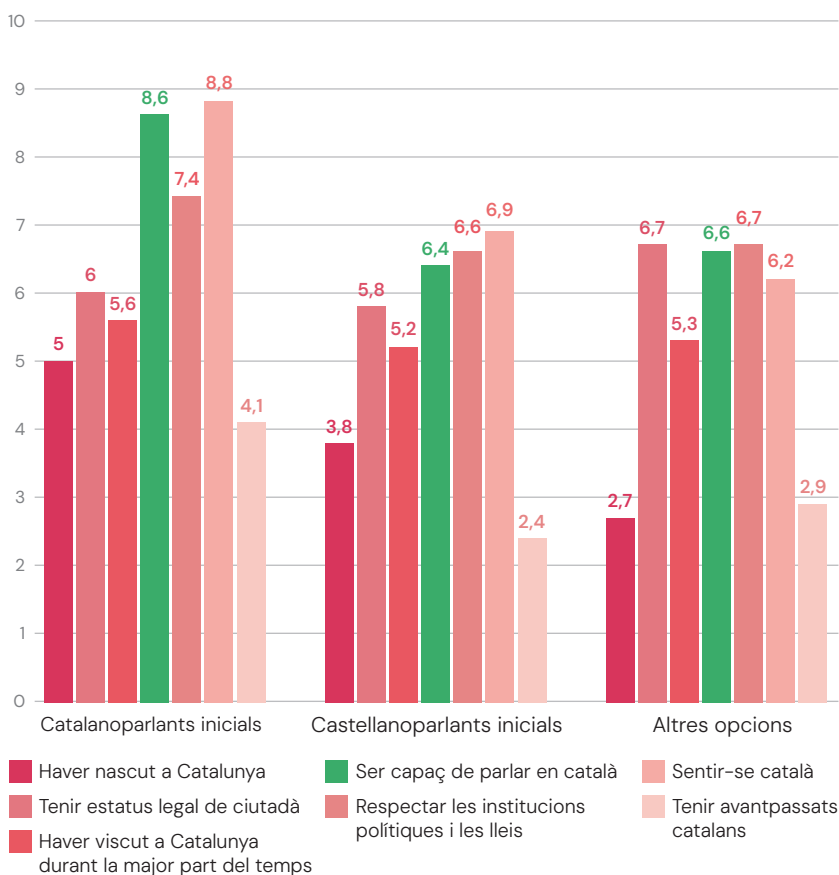
Gràfic 2. Fins a quin punt considera important ser capaç de parlar en espanyol per ser realment espanyol?

DADES SÒCIO- DEMOGRÀFIQUES

01

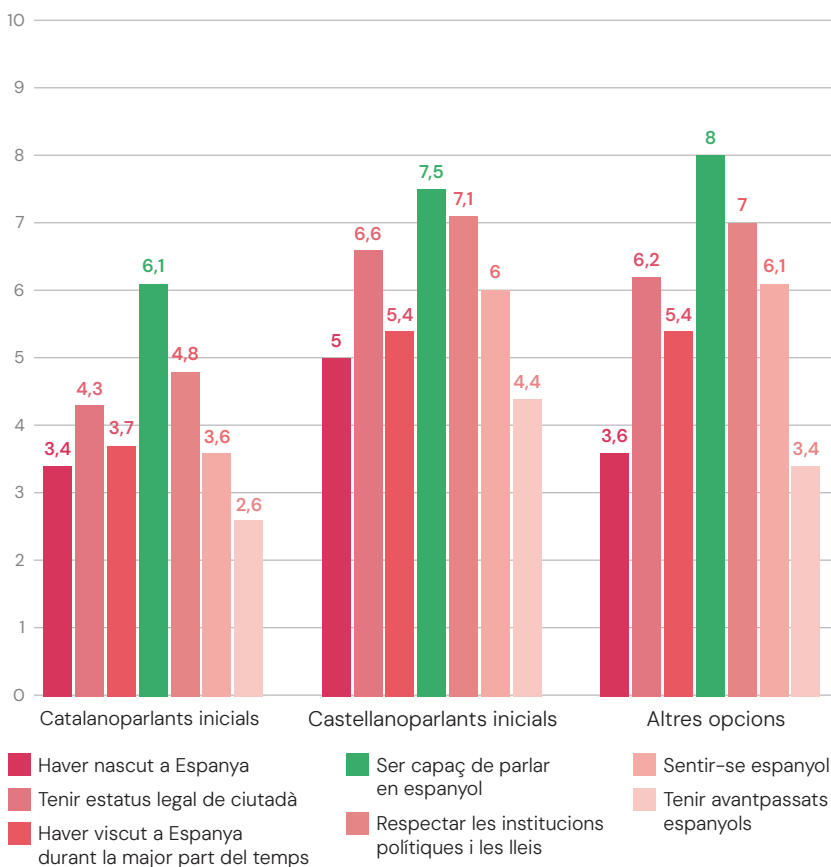
Gràfic 3. En quina mesura és important per ser català cadascuna de les següents qüestions? (nota mitjana)

DADES SÒCIO-DEMOGRÀFIQUES

01

Gràfic 4. En quina mesura és important per ser espanyol cadascuna de les següents qüestions? (nota mitjana)

02

El 9,4 % dels residents del País Valencià que no parlen valencià amb la família l'utilitzen amb els amics, i el 15,9 %, a la feina.

Dades de l'Institut Nacional d'Estadística espanyol del 2021 indiquen que un de cada deu habitants del País Valencià que no parla mai en valencià amb la família sí que utilitza la llengua en alguna ocasió amb els amics. Dels 4.947.527 residents aquell any, 2.739.656 no usaven mai la llengua pròpia amb la família (el 55,4 %) i 2.483.497 no la usaven amb els amics (el 50,2 %). Per tant, el 9,4% dels no-valencianoparlants familiars, 256.159 sobre 2.739.656, empraven la llengua amb els amics en alguna ocasió.

Entre aquesta població, l'ús del valencià augmentava encara una mica més en el context laboral. Així, 436.175 persones de les 2.739.656 que no parlaven la llengua amb la família sí que la parlaven a la feina, el 15,9 %. Sobre el total de la població, els que no feien cap ús del valencià a la feina eren el 46,6 %. Aquestes dades indiquen que, tot i la situació adversa, la llengua pròpia encara reté certs espais d'ús que inclouen no només els parlants familiars.

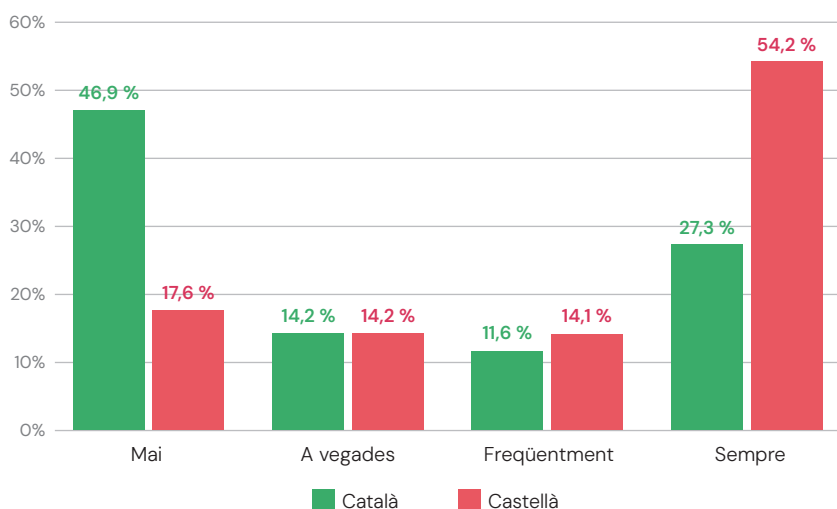
03

El 54,2 % dels habitants de les Illes Balears parlen sempre en castellà amb la família, i només el 27,3 % ho fan en català.

L'Institut Nacional d'Estadística va publicar el 2021 les dades relatives a l'Enquesta de les característiques essencials de la població i els habitatges. Aquesta enquesta substituïa el Cens de la Població i Habitatges que es feia cada deu anys. D'entre les moltes dades que ofereix l'enquesta, n'hi ha algunes de relatives als usos lingüístics de la població, una de les quals fa referència a la llengua parlada amb els familiars i la seva freqüència d'ús.

Habitualment, en les enquestes sociolingüístiques es pregunta per l'ús d'una llengua de manera categòrica, donant dues o més opcions de resposta (català, castellà, altres, etc.). En aquest cas, però, es preguntava sobre l'ús del català i el castellà de forma independent.

Gràfic 5. Ús del català i el castellà amb els familiars a les Illes Balears

Les dades mostren diferències clares en l'ús del català i el castellà amb els familiars a les Illes Balears. Tan sols un 27,3 % de la població declarava que parlava sempre en català amb els seus familiars, mentre que més de la meitat, el 54,2 %, utilitzava sempre el castellà. El 46,9 % de la població declarava que no utilitzava mai el català amb la família, i només un 17,6 %, que no utilitzava mai el castellà. Segons dades de l'Institut d'Estadística de les Illes Balears extretes del padró municipal, el 2022 només el 54,0 % dels residents eren nascuts a les mateixes Illes Balears.

04

A Catalunya, el 52,3 % dels joves parlants de llengües no oficials volen parlar català a la feina.

L'any 2006, el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya va repartir el primer qüestionari sociolingüístic entre alumnes de 4t d'ESO. Des d'aquell moment, s'han tornat a fer estudis d'aquesta temàtica els anys 2013, 2021 i 2022. En aquesta darrera edició, els alumnes han estat preguntats per si als centres escolars i a les futures feines els agradaria parlar català sempre, molt, mitjanament, poc o mai.

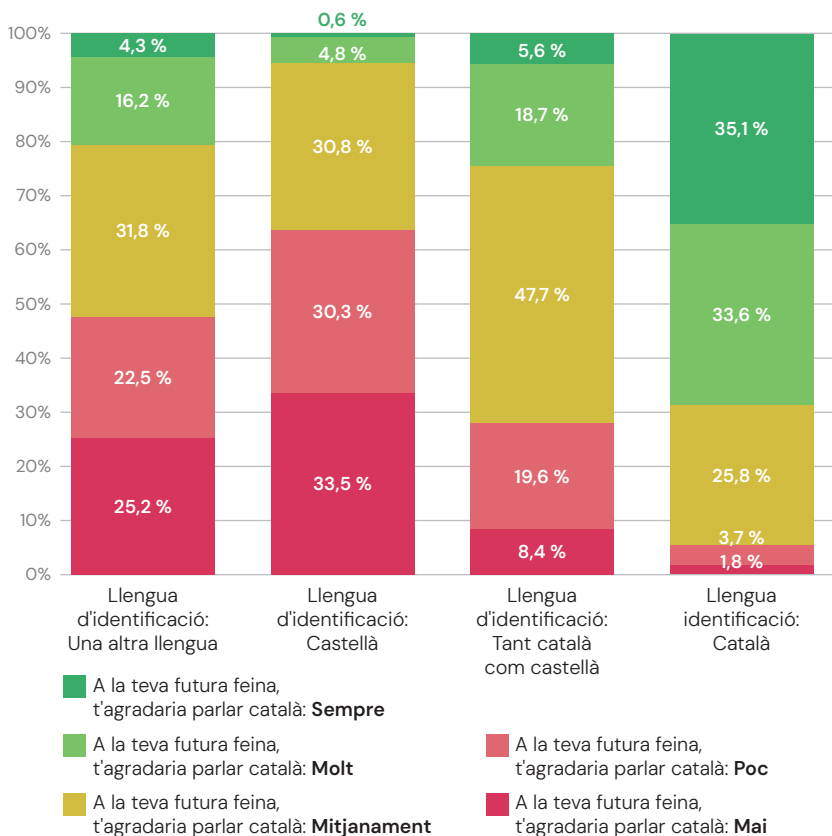
En termes absoluts, la majoria de joves, el 77,3 %, volen parlar català sempre o molt (41,6 %), o bé mitjanament (35,7 %) al seu centre escolar. En canvi, un 22,7 % afirmen que el voldrien parlar poc o mai. Pel que fa a la futura feina, les dades són lleugerament pitjors: el 29,2 % voldrien parlar-hi català sempre o molt; el 35,4 %, mitjanament, i el 35,3 %, poc o mai.

Si es llegeixen les dades classificades segons la llengua amb la qual s'identifiquen els enquestats, s'hi observa una gran diferència. El 94,5 % dels alumnes de 4t d'ESO que afirmen que el català és la seva llengua i el 72,2 % dels que s'identifiquen tant amb el català com amb el castellà voldrien parlar-lo sempre, molt o mitjanament a la futura feina. En canvi, només el 36,2 % dels que s'identifiquen amb el castellà voldrien parlar-lo mitjanament o més. Com a dada més positiva, el 52,3 % dels joves que s'identifiquen amb llengües diferents del català i del castellà volen parlar-lo sempre, molt o mitjanament.

DADES SÒCIO- DEMOGRÀFIQUES

04

Gràfic 6. Quan i com creuen que s'hauria d'utilitzar el català al futur lloc de treball els alumnes de 4t d'ESO a Catalunya segons la seva llengua d'identificació

05

A Catalunya, només un 12,1 % dels joves parlen únicament el català com a llengua habitual, però el 47,1 % el fa servir habitualment.

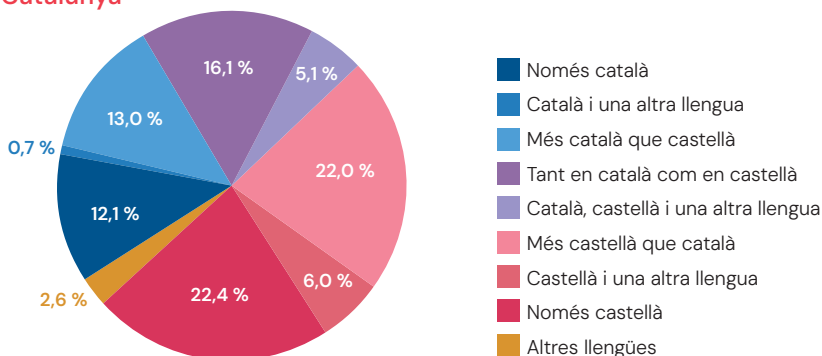
L'Enquesta a la joventut de Catalunya del 2022 indica que només un 12,1 % dels joves entre 15 i 34 anys parlen únicament català com a llengua habitual. Un 13,0 % més diu que habitualment parla més català que castellà; un 16,1 %, que parla tant català com castellà, un 0,7 %, que parla català i una altra llengua, i un 5,1 %, català, castellà i una altra llengua. En contrast, el 22,4 % diu que només parla castellà; el 22,0 %, més castellà que català; el 6,0 %, castellà i una altra llengua, i el 2,6 %, altres llengües. El 3,3 % que no ho sap o no respon («NS/NC») no ha estat computat en els càlculs d'aquests percentatges. Amb aquestes dades, es pot dir que el català és usat habitualment pel 47,1 % dels joves, mentre que el castellà és usat pel 71,7 %. Si es tenen en compte els que diuen que parlen «més castellà», però que també parlen català, i a la inversa, les proporcions serien de 69,1 % de catalanoparlants habituals i 84,7 % de castellanoparlants habituals.

La mateixa enquesta indica que l'àmbit metropolità és on el català es troba en una situació més precària: el 6,7 % dels joves parlen només català habitualment; el 10,2 % el parla més que el castellà; el 15,4 %, tant com el castellà; el 0,4 %, amb una altra llengua, i el 4,5 %, amb el castellà i una altra llengua. En global, doncs, només el 37,2 % el parla habitualment. O, si s'hi inclouen els que diuen que parlen «més castellà», només parlen habitualment el català el 62,7 %. A l'altre extrem, el 81,8 % dels joves de les Terres de l'Ebre usen habitualment el català, o, si es tenen compte els que diuen que parlen «més castellà», el valor és del 88,7 %. Novament, en els càlculs d'aquests percentatges no s'han computat els enquestats que responien que no ho sabien o bé que no responien («NS/NC»).

DADES SÒCIO- DEMOGRÀFIQUES

05

Gràfic 7. La llengua habitual entre la població de 15 a 34 anys a Catalunya

A Catalunya, el català és llengua inicial del 37,3 % dels joves d'entre 15 i 34 anys, mentre que el castellà ho és del 53,7 %. Es tracta de la primera llengua que hom aprèn, generalment a casa amb els pares. A les comarques metropolitanes, les proporcions són de 29,8 % de catalanoparlants inicials i 61,3 % de castellanoparlants inicials. A les Terres de l'Ebre hi ha un 66,8 % de catalanoparlants inicials i un 16,4 % de castellanoparlants inicials.

06

El català, dotzena llengua més influent del món segons el baròmetre del Ministeri de Cultura de França.

El Ministeri de Cultura francès elabora cada cinc anys un baròmetre de les llengües més influents del món. El baròmetre mesura la influència de 634 idiomes del món a partir d'un indicador propi que té en compte tres variables de context (desenvolupament humà, fecunditat i penetració a internet) i deu factors intrínsecs: escriptura, estatus, extensió territorial,

DADES SOCIO- DEMOGRÀFIQUES

06

accessibilitat, parlants que són premis literaris, públic, universitats, vehicularitat i la presència a la Viquipèdia. Un cop ponderats els factors, es determina una puntuació. El baròmetre del 2023 situa el català en la dotzena posició mundial, per sobre de llengües com el txec o, fins i tot, el xinès mandarí. La posició del català el 2023 suposa un fort ascens en la classificació, atès que cinc anys abans ocupava la vint-i-tresena posició.

La bona posició del català no s'explica només pels factors contextuals. És cert que l'àrea lingüística del català es troba a països amb un alt desenvolupament humà i una bona penetració a Internet. Però que el català es pugui situar en la dotzena posició s'explica també per factors com la presència que té a la Viquipèdia o, especialment, la seva condició de llengua vehicular: l'indicador valora que hi ha molta gent que parla català tot i no tenir-lo com a llengua familiar, fet que indica un gran potencial de ser parlat més enllà dels parlants nadius.

07

Malgrat que només el 5,7 % dels habitants de Catalunya Nord utilitzen habitualment el català, el 46,2 % opina que s'usa molt o prou sovint.

La darrera *Enquesta de coneixements i usos lingüístics a la Catalunya Nord*, realitzada per la Generalitat de Catalunya el 2015, mostra que el 46,2 % dels residents a la Catalunya Nord consideraven que el català s'utilitzava «molt sovint» (15,5 %) o «prou sovint» (30,7 %), però només el 5,7 % assegurava que ells mateixos l'usaven habitualment (1,3 % en exclusiva, i el 4,4 %, juntament amb el francès). Els residents que creien que el català s'usava poc sovint o que no s'usava mai eren tan sols el 26,7 %. L'enquesta també indicava que els parlants inicials de català eren el 12,7 % de la població i que al voltant del 20,0 % el parlava amb els avis.

07

La davallada d'ús d'una llengua, encara que sigui ràpida, no sempre és percebuda clarament o completament per la majoria dels parlants o de la societat en general. Les persones solen crear espais de relació estables i amb certa homogeneïtat sociocultural, cosa que atenua l'impacte dels canvis socials a gran escala. La diglòssia també pot contribuir a emascarar la substitució lingüística. Tot això és clarament perceptible en el decalatge entre les percepcions sobre l'ús de la llengua a la Catalunya Nord i la realitat sobre el terreny.

08

Només el 25,6 % dels usuaris dels serveis sanitaris de la zona valencianoparlant del País Valencià hi usen el valencià en la mateixa proporció que el castellà o més.

Dades de l'*Enquesta de coneixement i ús social del valencià* del 2021, de la Generalitat Valenciana, indiquen que als serveis sanitaris de la zona valencianoparlant només una de cada quatre persones usa la llengua pròpia en la mateixa proporció que el castellà o més. Concretament, ho fa el 25,6 %. La xifra és lleugerament inferior a la que es refereix a les persones que a casa parlen el valencià tant o més que el castellà, que són el 30,1 %.

Segons l'enquesta, el 65,7 % parla «sempre castellà» als serveis sanitaris; el 4,0 %, «generalment castellà», i el 3,5 %, «més castellà que valencià». El 8,1 % parla indistintament totes dues llengües en aquests espais; l'1,3 % hi parla «més valencià que castellà»; el 2,7 %, «generalment valencià», i el 13,5 %, «sempre valencià». Per tant, tan sols el 17,5 % usa prioritàriament o exclusivament la llengua pròpia als centres mèdics, mentre que el 73,2 % parla més castellà que valencià. Probablement, aquestes dades indiquen que els valencianoparlants entenen que l'ús de la seva llengua pot ser problemàtic en aquest àmbit i que canvien al castellà per aquest motiu.

08

En els càlculs d'aquests percentatges no s'han computat els enquestats que responien que no ho sabien o bé que no responien («NS/NC»), el 0,6 % del total.

09

Quatre de cada cinc residents a Andorra creuen que parlar habitualment català és important per considerar que algú està ben integrat al país.

L'estudi *La immigració a Andorra 2022*, del Grup de Sociologia de la Fundació Andorra Recerca i Innovació, recull que el 83,3 % dels residents del Principat pirinenc consideren que expressar-se habitualment en català és un indicador molt o bastant important d'integració en una persona immigrant. Concretament, el 44,5 % dels enquestats consideraven que l'ús habitual del català era «molt» important, i el 38,7 %, «bastant». Aquestes proporcions, per bé que són clarament favorables al català, ho són menys que en el passat. Vint anys abans, el 91,9 % dels residents a Andorra consideraven molt o bastant important comunicar-se en català per estar integrats al país: el 64,4 % creia que era molt important, i el 27,5 %, que ho era bastant.

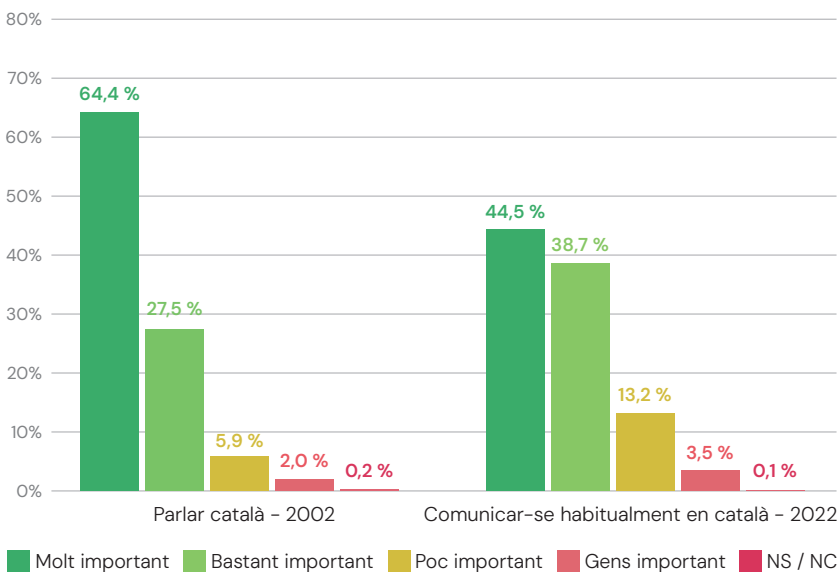
L'enquesta també indica que el 48,8 % de residents estan d'acord que el català sigui de coneixement obligatori per treballar al país, i que un 43,4 % més considera que hauria de ser obligatori per treballar en determinats sectors econòmics. Només el 7,8 % es mostra contrari a qualsevol deure de coneixement de la llengua per treballar. Al mateix temps, el 50,3 % diu que el català és necessari per viure a Andorra; el 36,1 %, que és necessari en alguns àmbits, i el 13,6 %, que no ho és en cap cas. Aquestes percepcions són més pessimistes sobre la salut del català que el 2002, quan el 64,4 % assegurava que era necessari, i el 20,6 % que era necessari en alguns àmbits. Amb tot, en aquell moment, els que

DADES SOCIO- DEMOGRÀFIQUES

09

deien que no era necessari en cap cas també tenien lleugerament més pes que el 2022: representaven el 15,0 % de la població.

Gràfic 8. Valori la importància que creu que tenen les següents qüestions per a la integració dels immigrants que viuen a Andorra

El govern de Carlos Mazón va fer el 95,6 % de les seves intervencions a les Corts Valencianes en castellà entre el juliol i el desembre del 2023.

El Partit Popular valencià s'ha proclamat des de fa molts anys defensor del bilingüisme i de les senyes d'identitat valencianes. El comportament lingüístic del govern del popular Carlos Mazón, però, no s'adiu a aquestes proclames. En el primer període de sessions de l'onzena legislatura de les Corts Valencianes, que va anar de final de juny a desembre del 2023, els membres del nou govern de Mazón només van utilitzar la llengua pròpia del País Valencià un 4,4 % del temps. De les 173.910 paraules pronunciades pels membres del Consell Executiu en seu parlamentària, només 7.628 van ser en valencià. La resta, el 95,6 %, van ser en la llengua de Castella.

El contrast amb el primer període de sessions del govern del socialista Ximo Puig és marcat. Entre el juny i el desembre del 2015, el primer govern del Botànic va fer servir el valencià a les Corts un 74,8% del temps. El president Puig el va utilitzar el 61,8 % del temps. Carlos Mazón, en canvi, només va emprar el valencià el 2,8 % del temps. Dels seus nou consellers, set van parlar a les Corts només en castellà. Cal tenir present que, comptant el mateix Mazón, set dels integrants del govern eren del Partit Popular i tres del partit ultranacionalista espanyol VOX, que ha fet un cavall de batalla de la relegació del valencià.

**INF
OR
ME
CAT**
2024

CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

11

Rècord de The Tyets a Spotify: primer grup en català amb més d'un milió d'oients al mes.

El 7 de juny del 2023, el grup mataroní The Tyets va anunciar que havia superat el milió d'oients mensuals a Spotify. Era la primera vegada que un grup de música en llengua catalana arribava a aquesta fita. L'èxit de The Tyets a Spotify està lligat a l'entusiasme generat pel seu segon disc, *Èpic Solete*, en què destaca la cançó «Coti x Coti», que combina els sons del *reggaeton* i la sardana.

Èpic Solete va ser publicat el 3 de març del 2023. Segons El Portal de la Música, un organisme oficial, entre aquell dia i el 9 de març l'àlbum es va situar com el desè disc més escoltat de l'Estat espanyol. The Tyets es va donar a conèixer el 2018 i està conformat pels cantants Oriol de Ramon i Xavier Coca, tots dos veïns de la capital del Maresme.

12

Es multipliquen per cinc les subscripcions a les revistes en català després que el PP i VOX les censuressin a Borriana.

El juliol del 2023, després del canvi de mans del govern municipal de Borriana i de la victòria del PP amb el suport de VOX, el consistori de la capital de la Plana Baixa va retirar de les biblioteques municipals totes les revistes en la llengua pròpia del municipi (*El Temps*, *Sàpiens*, *Camacuc*, *Enderrock*, *Llengua Nacional* i *Cavall Fort*) i va cancellar-ne les subscripcions. Un dels regidors de VOX va anunciar-ho en un missatge a la xarxa social X, en què feia mofa de les revistes i vinculava la decisió a una aposta per l'espanyolitat. Amb aquest gest, el regidor revelava que la intenció del consistori havia estat censurar les revistes en llengua pròpia.

12

Les reaccions no es van fer esperar. Plataforma per la Llengua va convocar una concentració, a la qual van assistir un miler de persones. Aquest fet va provocar que el consistori municipal reconsiderés la decisió, continués subscrit a les revistes i no les retirés de les biblioteques, però finalment va donar-se'n de baixa el desembre del mateix any. Una altra reacció amb què no comptaven, però, va ser que les subscripcions a aquestes revistes van multiplicar-se per cinc durant el mes següent a l'anunci de censura.

13

La 41a Setmana del Llibre en Català s'acaba amb 60.000 assistents i un 20 % més de vendes.

Des del 1983, la Setmana del Llibre en Català reuneix a Barcelona, cada mes de setembre, editors i lectors de llibres i revistes en llengua catalana d'arreu del domini lingüístic. La 41a edició, celebrada 40 anys després de la primera, va acollir 287 expositors i va veure un increment notable de l'assistència de públic i de les vendes. Respecte de l'edició anterior, les vendes van augmentar aproximadament un 20 % (el 2022, la facturació havia estat de 652.800 €) i els assistents, al voltant d'un 15 % (55.000 el 2022, més de 60.000 el 2023).

Tot i que les grans editorials són com més va més grans (en l'actualitat, el Grup 62 té una quota del mercat en català de més del 30 %), en els darrers anys han proliferat les petites editorials especialitzades i independents, que han creat nous nínxols i han ajudat a l'augment de les obres disponibles en català. Durant la darrera dècada, el consum de llibres en català ha augmentat significativament. El desembre del 2023, el Gremi d'Editors de Catalunya va explicar que aquell any la venda de llibres en català de ficció, no-ficció, infantil i juvenil havia augmentat un 12,0 % respecte de l'any anterior. Dels 500 milions d'euros facturats

13

pels editors de Catalunya, el 30,0 % havia estat per llibres en català. Segons l'informe *Hàbits de lectura i compra de llibres 2022*, aquell any, el 34,5 % deia que llegia habitualment en català. Segons l'informe del 2013, l'any 2012, el català era l'idioma habitual de lectura del 22,1 % dels enquestats. Segons el *Baròmetre d'hàbits de lectura i compra de llibres a Espanya 2023*, el 38,9 % d'enquestats a Catalunya aquell any deien que el català era la seva llengua de lectura preferida.

14

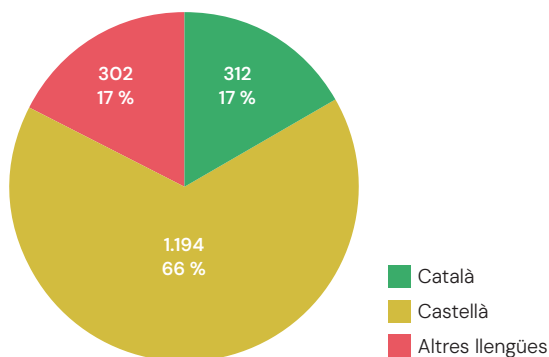
Les Biblioteques de Catalunya tenen 1.194 audiollibres en castellà disponibles al catàleg, i només 302 en català.

La informació proporcionada pel Servei de Biblioteques de Catalunya a Plataforma per la Llengua mostra que 1.194 dels 1.808 audiollibres inclosos al catàleg Atena, el catàleg col·lectiu de les biblioteques públiques de Catalunya, són en llengua castellana, mentre que només 302 són en català. Per tant, el 66,0 %, dos de cada tres, són en castellà, i el 16,7 %, un de cada sis, en català.

Pel que fa al catàleg de Biblioteques de Catalunya disponible a internet, BiblioDigital, només 85 dels seus 834 audiollibres són en llengua catalana, el 10,2 %. Aquesta situació és especialment preocupant perquè suposa una doble discriminació per als cecs catalanoparlants, que per motiu de la seva discapacitat ja tenen un accés més limitat a la cultura que el conjunt de la societat. Els audiollibres són un mitjà important d'accés a les obres escrites per a les persones cegues.

LLENGUA	TÍTOLS DISPONIBLES	
	XIFRA	PERCENTATGE
Castellà	1.194	66,0 %
Català	302	16,7 %
Anglès	184	10,2 %
Francès	32	1,8 %
Alemany	9	0,5 %
Italià	8	0,4 %
Basc	5	0,3 %
Xinès	2	0,1 %
Rus	2	0,1 %
Altres	70	3,9 %
Total	1.808	100 %

Gràfic 9. Llengües dels audiollibres al catàleg Atena

La delegació algueresa de l'ONG del català celebra 10 anys d'activitat.

L'any 2023, la delegació territorial de Plataforma per la Llengua a l'Alguer va celebrar el desè aniversari d'activitat. Deu anys, en paraules del delegat Mauro Mulas, marcats per desenes de campanyes, projectes, idees, «sempre realitzats a la nostra manera inclusiva, oberta i participativa», i guiades per Irene Coghene, que, com a delegada algueresa de l'ONG del català va ser «cara i motor» de l'entitat fins a ser substituïda per Mulas, el març del 2023.

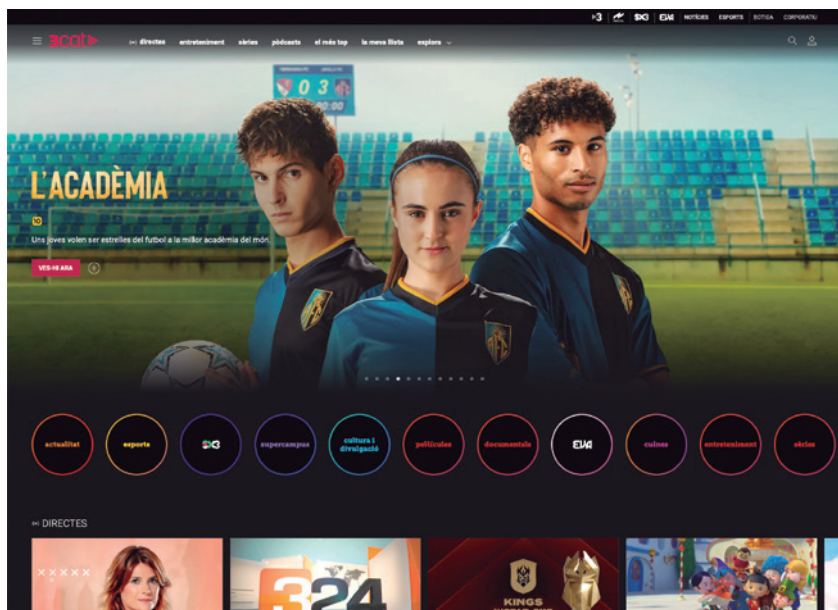
De l'activitat de la delegació algueresa durant els darrers temps es pot destacar la publicació algueresa *Al Portal, veus de l'Alguer*, nascuda a mitjan 2022 per voluntat del Centre Cultural Antoni Nughes, l'Obra Cultural de l'Alguer i Plataforma per la Llengua. En les primeres cinc edicions de la revista, que es publica tres vegades l'any, es poden trobar peces d'actualitat i reportatges sobre la història i la cultura de la ciutat, així com reflexions al voltant de la llengua i la identitat. També és ressenyable que el 10 de febrer del 2024, Plataforma per la Llengua va inaugurar una nova seu a l'Alguer, situada en un local comunicant amb la Biblioteca Catalana. Aquest local, que ara mateix acull a les seves parets l'exposició fotogràfica «2013–2023: Deu anys de Plataforma per la Llengua a l'Alguer», és el nou centre operatiu on es coordinen totes les activitats de l'ONG del català a l'Alguer.

Neix 3Cat, la plataforma digital amb 280.000 hores de continguts audiovisuals en català.

L'octubre del 2023, la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) va presentar la seva nova plataforma digital, el 3Cat. La plataforma agrupava els continguts de TV3, Catalunya Ràdio, el Super3 i EVA. Segons la presidenta de la Corporació, Rosa Romà, es tractava d'una aposta per integrar els seus principals canals i emissores en un «nou ecosistema comunicatiu, i poder competir amb les grans plataformes, gràcies a les 280.000 hores de catàleg en català». Romà va explicar que els nous hàbits de consum i la dispersió de l'audiència demanaven aquest canvi. 3Cat permet als usuaris de crear-se un perfil individual per tenir una experiència personalitzada. També els permet d'accedir als continguts en diverses plataformes i en el moment que vulguin. El mateix 2023 es van complir quaranta anys de la creació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que fins el 2007 va portar el nom de Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV). La corporació pública, creada per la Llei 10/1983 del Parlament de Catalunya, es proposava fer servir el català com a vehicle de comunicació i es componia de dos serveis: Catalunya Ràdio i Televisió de Catalunya. La primera va començar les emissions al juny, i la segona, al setembre.

TV3, un canal generalista, ha estat el vaixell insígnia del servei televisiu des de l'inici, per bé que al llarg dels anys se n'han anat creant més d'especialitzats: el canal 33 (1988), TVC/TV3CAT (1995), el K3 (2001-2009), el 3/24 (2003), el canal 300 (2005-2010), TV3HD (2007), el canal Super3 (2009), el 3XL (2010-2012) i Esport3 (2011). Pel que fa a la ràdio, al llarg del temps noves emissores s'han afegit a Catalunya Ràdio: Catalunya Música (1987), Catalunya Informació (1992), Catalunya Cultura (1999-2006) i iCat (2006).

Un dels objectius fundacionals de la Corporació Catalana és «la promoció de la llengua i de la cultura catalanes», tal com es recollia en l'article 14 de la Llei 10/1983. L'article 2 de la Llei 11/2007, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, que substitueix la del 1983, reitera que els continguts audiovisuals de la CCMA han d'estar «orientats [...] a difondre i promocionar la llengua catalana». Durant els seus quaranta anys d'història, la Corporació ha facilitat el consum de productes culturals i d'entreteniment en català i ha estat un element central en la normalització de la llengua. Tanmateix, en els darrers anys ha rebut crítiques per un relaxament en aquesta missió, amb la proliferació de continguts en castellà, tal com Plataforma per la Llengua va denunciar amb la campanya «Aturem la castellanització de TV3» (2020).

EMPRESA I SERVEIS

El 90,0 % dels residents a Catalunya són favorables a garantir el dret de ser atès en català.

Segons la tercera onada de l'enquesta *Òmnibus del 2023 de la Generalitat de Catalunya*, nou de cada deu residents a Catalunya estan d'acord que s'ha de garantir el dret de ser atès en llengua catalana. L'enquesta demanava als enquestats fins a quin punt estaven d'acord que la Generalitat fes polítiques «per garantir que tothom pugui ser atès (a l'administració, als comerços, etc.) en català i castellà (i també en aranès a l'Aran)». El 69,8 % ho puntuava amb notes d'entre un 8 i un 10, i un 20,2 % amb notes d'entre 5 i 7. En total, doncs, el 90,0 % es mostrava d'acord amb la idea. La nota mitjana era del 8,2. Per altra banda, l'estudi *Els hàbits de consum de Catalunya*, encarregat per l'Agència Catalana del Consum, indica que el 88,4 % de la població és conscient que existeix el «dret a ser atès/a en la llengua oficial que esculli».

La Llei 22/2010, del Codi de consum de Catalunya, diu, en l'article 128-1, que «les persones consumidores, en llurs relacions de consum, tenen dret, d'acord amb el que estableixen l'Estatut d'autonomia i la legislació aplicable en matèria lingüística, a ésser ateses oralment i per escrit en la llengua oficial que escullin». Aquest dret comporta una obligació individual per als treballadors de cara al públic, definida en l'article 8.3 de la Llei 18/2017, de comerç, serveis i fires, que diu que «han d'estar en condicions de poder atendre els consumidors quan s'expressin en qualsevol de les llengües oficials a Catalunya». A més, les empreses tenen una obligació més general d'assegurar que el dret d'adreçar-se en català sigui respectat. L'article 32 de la Llei 1/1998, de Política Lingüística, diu el següent: «Les empreses i els establiments dedicats a la venda de productes o a la prestació de serveis que desenvolupen llur activitat a Catalunya han d'estar en condicions de poder atendre els consumidors i les consumidores quan s'expressin en qualsevol de les llengües oficials a Catalunya».

17

L'atenció oral en català segueix sent la baula més feble de moltes empreses, principalment de les que ofereixen serveis bàsics com el gas, l'energia i l'aigua, així com dels grans grups de telefonia mòbil i d'internet, o de les empreses de missatgeria. Malauradament, Plataforma per la Llengua rep centenars de queixes any rere any relacionades amb la vulneració dels drets lingüístics en l'atenció oral.

18

Un 69,9 % de la població de Catalunya considera força o molt important l'etiquetatge en el seu idioma habitual a l'hora de comprar un producte.

L'estudi *Els hàbits de consum a Catalunya*, encarregat el 2022 per l'Agència Catalana del Consum a l'empresa estadística GESOP, va revelar dades significatives respecte a l'etiquetatge en català. Concretament, el 69,9 % dels consumidors, set de cada deu, donaven una importància molt notable al fet que el producte estigués etiquetat en la seva llengua habitual: posaven a la qüestió una nota d'entre 7 i 10, amb una mitjana del 7,6. Quan se'ls preguntava com de decisòries eren determinades qüestions a l'hora de comprar, l'etiquetatge en l'idioma propi rebia una nota de 10 del 37,3 %, només superat pel preu, amb un 41,0 %. Per contra, per sota de l'etiquetatge, hi havia categories tan destacables com que el producte fos de proximitat, que tingués un descompte, el compromís social del productor i que fos un producte ecològic.

La situació del català en l'etiquetatge és molt irregular. Si bé la Llei del Codi de consum de Catalunya, en vigor des del 2010, estableix que els consumidors tenen dret a rebre en català, entre altres coses, la informació de caràcter fix i la necessària per al consum dels productes, la realitat és que hi ha pocs sectors en què el català té una presència satisfactòria en l'etiquetatge. Amb tot, hi ha sectors en què la incidència

de la Plataforma per la Llengua ha estat clau per revertir la situació residual del català, com ara el sector del tèxtil. Després d'una feina sostinguda durant els darrers cinc anys, les empreses que inclouen el català en l'etiquetatge ja representen el 70 % de la facturació del sector.

Segons una enquesta de la Generalitat de Catalunya i PIMEC, solament el 22,6 % de les empreses donen facilitats per a l'aprenentatge i perfeccionament del català.

El desembre del 2023, PIMEC i la Generalitat de Catalunya van publicar els resultats de l'enquesta *L'ús habitual del català a les Pimes*. L'enquesta preguntava, directament, a més de 750 empreses sòcies de PIMEC, de diverses mides i representatives de tot el territori, qüestions com «en quina llengua s'atén habitualment els clients», «en quina llengua s'atén per telèfon en el primer contacte amb l'interlocutor», «en quina llengua són les comunicacions escrites per als clients i/o proveïdor», si «l'empresa valora el coneixement del català en la incorporació i la promoció del personal que ha d'atendre el públic», etc.

De totes aquestes dades resultants, la que crida més l'atenció és la que conclou que solament un 22,6 % de les empreses enquestades donen facilitats per a l'aprenentatge i perfeccionament del català. El 57,4 % responien que no hi donaven facilitats, i el 18,6 %, que no en tenien necessitat perquè el personal ja n'era competent. La mateixa enquesta el 2012 indicava que les empreses que havien ofert formació als seus treballadors eren el 22,8 %, una xifra similar de la del 2023. Amb tot, els que deien que no tenien aquesta necessitat eren més, el 30,3 %, i els que deien, simplement, que no havien ofert formació en català eren menys, el 46,9 %.

Un de cada tres catalanoparlants diu que té problemes per expressar-se en català als restaurants a Catalunya.

El novembre del 2023, la Generalitat de Catalunya va publicar els resultats de l'*Enquesta sobre els hàbits de consum a Catalunya del 2022*, en què es van incloure preguntes relatives als drets lingüístics en el sector de la restauració. El 54,2 % dels catalanoparlants que acostumen a anar a restaurants van expressar que, entre les coses que més els preocupen dels restaurants, és que no hi hagi ningú que els pugui atendre en el seu idioma, i un 32,4 % van apuntar al fet que la carta no estigui en català. L'enquesta també preguntava si, més enllà de la preocupació per aquestes vulneracions de drets, els enquestats acostumen a trobar-se en aquestes situacions quan van a menjar fora de casa. En aquest cas, els percentatges també són destacables: un 29,2 % dels catalanoparlants, un de cada tres, declaraven que el seu dret de ser atesos en català acostuma a ser vulnerat als restaurants, i el 21,0 %, un de cada cinc, que sovint es troba que no hi ha ningú que els pugui atendre en el seu idioma. Entre els castellanoparlants, aquestes problemàtiques baixen al 4,0 % i el 3,7 % dels enquestats, respectivament. Finalment, un 27,0 % de catalanoparlants responia que és habitual no trobar les cartes en el seu idioma, contra un 9,1 % de castellanoparlants que responia el mateix.

Només una de les dotze principals filials d'empreses industrials estrangeres que operen a Catalunya té el web en català.

Les empreses industrials són un dels pilars econòmics de Catalunya. Tal com es desprèn del Baròmetre Industrial, elaborat pel Consell General d'Economistes en col·laboració amb el Consell General de l'Enginyeria Tècnica Industrial d'Espanya (COGITI), el 2021 Catalunya era la comunitat autònoma que més contribuïa al conjunt de la producció industrial de l'Estat. En concret, en un 21,7 %. Molt per darrere hi tenia Madrid (12,2 %), Andalusia (11,9 %) i el País Valencià (10,5 %). Aquestes empreses han elevat fins a pràcticament el 20 % la seva representació en el total d'ocupació de Catalunya, alhora que suposen l'1,4 % del total d'empreses i el 31,6 % del volum de negocis.

Entre les filials d'empreses estrangeres sobta comprovar que, tot i que moltes fa anys que estan arrelades al país, incompleixen les disposicions lingüístiques del Codi de consum de Catalunya. A més, moltes no incorporen el català a la pàgina web. Si prenem en consideració les dotze que encapçalen el rànquing, només una té el web en català. Cemex no etiqueta els seus productes en català ni té el web en català; Seat (del grup alemany Volkswagen) no té els manuals d'ús dels vehicles ni en web en català; Nestlé té el web en català, però no hi etiqueta els seus productes; Dow i Basf no tenen el web en català; Novartis no etiqueta en català ni el té al web; HP sí que té alguns dels manuals d'ús dels seus productes en català, però no el té al web, i Bayer, Schneider Electric, Lear Corporation, Danone i Lyondellbasell no l'utilitzen en cap paràmetre de la seva activitat empresarial. En el cas de Danone, el web era disponible en català fins al 2023, però el van retirar.

EDUCACIÓ I COHESIÓ SOCIAL

Plataforma per la Llengua arriba als 30 anys de defensa i promoció del català.

El desembre del 2023 va fer 30 anys de la fundació de Plataforma per la Llengua. L'associació va néixer a partir del col·lectiu gracienc l'Esbarzer, al qual van unir-se altres entitats amb l'objectiu comú de promoure i defensar la llengua catalana. Trenta anys després, Plataforma per la Llengua té més de 26.000 socis i és l'entitat no governamental més gran del món dedicada exclusivament a la defensa d'una llengua i els seus parlants.

Plataforma per la Llengua promou el català com una eina de cohesió social i defensa els drets lingüístics dels seus parlants. L'entitat actua i incideix en el debat públic per aconseguir la normalització del català en diferents àmbits, promoure'n l'ús i superar les dinàmiques, idees i marcs normatius que li són adversos. La perspectiva de Plataforma per la Llengua és transversal temàticament: administracions, legislació, justícia, discurs, empresa, educació, universitats, lleure, audiovisuals, acolliment de la immigració, dinamització cultural, relacions internacionals, activisme... També disposa d'un servei d'atenció de queixes i assistència jurídica, que en els darrers anys ha experimentat un gran augment en l'activitat: si el 2016 va gestionar 395 casos, el 2022 en van ser 2.145. A més, Plataforma per la Llengua treballa a tot el domini lingüístic i està implantada territorialment a Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, Catalunya Nord, l'Alguer i Andorra.

L'activitat de Plataforma per la Llengua ha contribuït a posar la llengua catalana en el focus del debat públic. En els darrers anys, la campanya de sensibilització sobre l'emergència lingüística en què es troba el català ha ajudat a transformar el debat superant el cofoisme i centrant-lo en les mesures de revitalització. Aquesta nova centralitat de la qüestió lingüística ha dut canvis, com la reforma del Reglament del Congrés

22

dels Diputats el 2023 per permetre-hi l'ús del català. L'entitat també ha empès el govern espanyol perquè demanés l'oficialitat de la llengua a Europa i l'ha acompanyat en aquesta campanya.

L'activitat de Plataforma per la Llengua i aquesta consciència renovada han ajudat també a l'augment de productes audiovisuals de les plataformes i de sistemes operatius de telefonia mòbil en català. La majoria de grans marques tèxtils han començat a etiquetar en català després d'una campanya d'informació de l'entitat sobre les obligacions legals respecte d'això. Finalment, cal esmentar, entre altres coses, l'èxit del SAGA, un saló del *gaming* organitzat per Plataforma per la Llengua que, en la segona edició, el 2023, va atraure més de 7.000 visitants.

23

A Catalunya, tres de cada deu alumnes de primària i secundària parlen habitualment tant en català com en castellà, i són molt més bilingües que el conjunt de la població.

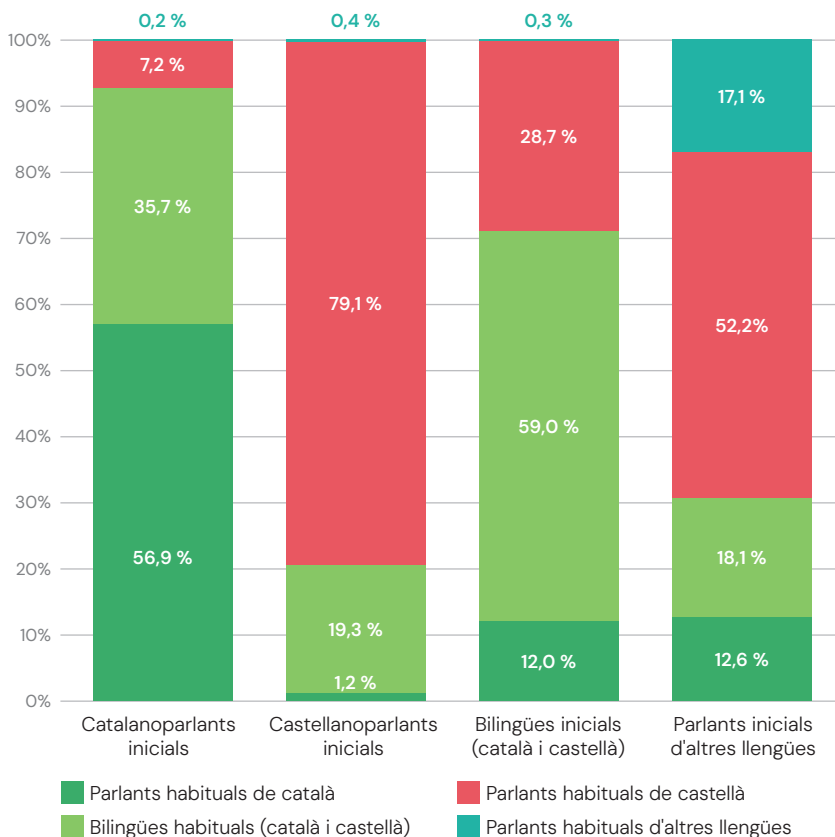
Segons l'*Enquesta sobre drets dels infants i adolescents* del Síndic de Greuges, el 30,4 % dels alumnes de Primària i el 30,0 % dels alumnes de Secundària declaren que parlen habitualment català i castellà. Sumats als que declaren que parlen només català de manera habitual, el 59,0 % d'estudiants de Primària i el 51,2 % dels de Secundària fan servir el català en la seva vida quotidiana. En el cas del castellà, els parlants habituals arriben al 68,1 % a Primària i al 77,0 % a Secundària. Atès que, segons la darrera Enquesta d'Usos Lingüístics de la Població, del 2018, els bilingües habituals són tan sols el 7,4 % de la població general, l'enquesta del Síndic apunta que la població més jove s'està

bilingüitzant. Si s'analitzen les dades amb més detall, però, s'observa que són especialment els alumnes catalanoparlants inicials els qui s'acaben bilingüitzant, sobretot a la Secundària.

A la Primària, el 32,4 % són catalanoparlants inicials (és a dir, el català és la primera llengua que van aprendre, generalment a casa amb els pares), però els parlants habituals de català en exclusiva són el 28,6 %. Aquesta disminució també es produeix en el cas del castellà, que passa del 43,4 % d'inicials al 37,7 % d'habituals exclusius, i, especialment, entre els parlants inicials d'altres llengües, que passen de l'11,2 % d'inicials al 3,3 % d'habituals exclusius. A la primària, els parlants habituals de català i castellà conjuntament són el 30,4 %. En el cas de la Secundària, però, el grup de llengua habitual castellana en exclusiva, que és del 47,0 %, és més gran que el de castellanoparlants inicials, del 45,4 %. Són 10 punts percentuals més que en la Primària. Per contra, els catalanoparlants habituals en exclusiva són 10 punts menys que els catalanoparlants inicials: el 21,2 % i el 31,2 %, respectivament. El grup bilingüe habitual és molt semblant a la Primària i a la Secundària: el 30,4 % i el 30,0 %, respectivament. Per tant, es pot deduir que l'ús del català disminueix a la Secundària i el del castellà augmenta, fenomen que ja va detectar *l'Estudi sociolingüístic als patis d'escoles i instituts de zones urbanes de Catalunya* que va elaborar Plataforma per la Llengua el 2019. Aquell report mostrava que a la Primària el 35,0 % de converses al pati eren en català, mentre que a la Secundària baixaven al 14,6 %.

L'estudi del Síndic també ofereix un encreuament entre la llengua inicial i l'habitual dels alumnes de 3r d'ESO. Un 56,9 % dels que declaren que tenen el català com a llengua inicial parlen habitualment en català en exclusiva, mentre que el 79,1 % dels castellanoparlants inicials parlen habitualment la seva llengua en exclusiva. Els catalanoparlants inicials que declaren que són bilingües habituals són un 35,7 %, mentre que els castellanoparlants inicials que diuen el mateix només són el 19,3 %. Fins i tot un 7,2 % de catalanoparlants inicials declaren que parlen habitualment castellà en exclusiva, mentre que només l'1,2 % dels castellanoparlants inicials tenen un comportament anàleg.

Gràfic 10. Llengua habitual dels alumnes de 3r d'ESO en funció de la seva llengua inicial

El govern de Mazón elimina el mínim de 25 % d'educació en valencià a les comarques castellanoparlants del País Valencià, però no elimina el mínim de 25 % de castellà a les valencianoparlants.

Aprofitant l'aprovació dels pressupostos per al 2024, la majoria parlamentària a les Corts Valencianes que dona suport al govern de Carlos Mazón va suspendre l'aplicació del mínim de 25 % d'hores lectives en valencià a les comarques castellanoparlants.

Concretament, la llei que acompanya els pressupostos, anomenada de *mesures fiscals, de gestió administrativa i financera, i d'organització de la Generalitat*, introdueix una suspensió durant dos cursos acadèmics de l'obligació d'impartir un 25 % de les hores lectives en valencià. Així, els centres escolars podran modificar els seus projectes lingüístics i preveure la impartició en castellà de les assignatures que s'havien d'impartir en valencià.

Aquesta mesura suposa excloure l'alumnat de les zones tradicionalment castellanoparlants de l'obligació d'estudiar en les dues llengües. L'obligació, però, es manté a les comarques catalanoparlants, en les quals sí que serà obligatori estudiar en valencià i en castellà, amb un mínim del 25 % de vehicularitat de cada llengua. El govern Mazón, doncs, pren partit amb una legislació que beneficia l'ensenyament del castellà i fomenta el monolingüisme en castellà a les zones tradicionalment castellanoparlants, encara que el valencià sigui també oficial en aquestes comarques.

25

El 67,8 % dels exàmens de la Selectivitat del juny del 2023 a les Illes Balears es van respondre en llengua catalana.

El 67,8 % dels exàmens d'accés a la universitat del mes de juny del 2023 es van respondre en llengua catalana. La tendència és a la baixa des del 2014, quan es va arribar al 82,6 %, tot i que l'augment des del 2000, quan era del 43,7 %, ha estat molt important. Cal recordar també que el 2023, una organització espanyolista va aconseguir que el Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears dictés mesures cautelars perquè els exàmens es repartissin en les dues llengües oficials. Malgrat que la interlocutòria es podia recórrer, la UIB va acatar sense presentar-hi recurs. És probable que aquest fet propiciés que més alumnes responguessin en castellà, cosa que demostraria que la política lingüística és necessària per potenciar el català.

Per territoris, els alumnes de Menorca continuen sent els qui usen més el català a la selectivitat, un 91,6 % el 2023. A Mallorca van ser el 67,6 %, amb una diferència important entre els resultats dels centres de Palma (52,1 %) i de la resta de Mallorca (86,5 %). També hi ha molta diferència entre Eivissa (49,3 %) i Formentera (100 %).

Un 86,0 % de la població de Catalunya opina que s'han de fer polítiques per garantir l'ensenyament del català a les persones immigrades.

La tercera onada del 2023 de l'enquesta *Òmnibus* del Centre d'Estudis d'Opinió va incloure una pregunta en què la població havia d'expressar el seu grau d'acord, en una escala del 0 al 10, amb la següent qüestió: «Fins a quin punt està d'acord que la Generalitat ha de fer polítiques lingüístiques per garantir l'ensenyament del català a les persones immigrades?». El 86,0 % de la població va donar una opinió favorable, és a dir, amb una puntuació superior de 5 o més. De fet, prop de la meitat (44,8 %) hi va posar una puntuació de 10. La puntuació mitjana és de 7,8.

Les dades de l'enquesta també permeten analitzar els resultats segons la llengua inicial de la població. En tots els grups, la puntuació mitjana és elevada, tot i que és lleugerament superior la dels catalanoparlants (8,8) que la dels castellanoparlants (7,3) i la dels parlants d'altres llengües (7,7).

Un 53 % de les converses entre els infants dels caus i esplais de Catalunya són en català.

Plataforma per la Llengua i el Consell Nacional de Joventut de Catalunya van elaborar el 2023 un estudi sobre els usos lingüístics en les activitats ordinàries de les sis associacions principals de lleure de base educativa de Catalunya, amb el títol *L'estat del català al cau i a l'esplai*. Per fer-lo, es va emprar la metodologia del mesurament dels usos lingüístics mitjançant l'observació no participant i es va analitzar la llengua utilitzada tant pels infants com pels caps i monitors.

Els resultats de l'estudi mostren que el 69,7 % de les converses que es produeixen durant les activitats dels caus i esplais són en català, tot i que hi ha diferències clares entre els usos de monitors i caps, i els dels infants. La dada més destacable és el canvi en l'ús del català per part dels infants quan parlen entre ells (53,9 %) respecte a quan es dirigeixen a un cap o monitor (73,2 %). Per la seva banda, l'ús del català entre caps i monitors quan parlen entre ells és del 80,3 %, però baixa fins al 77,4 % quan es dirigeixen als infants.

L'estudi també mostra diferències importants en l'ús del català segons l'entorn sociolingüístic en què es troba l'agrupament. En aquells entorns amb presència social baixa del català, la llengua de les converses no arriba al 50,0 % en cap de les combinacions (la xifra més alta és la dels monitors i caps entre ells, amb el 49,4 %), i només el 15,3 % de les converses entre els infants són en aquesta llengua.

Un 93,1 % de la població de Catalunya opina que s'han de fer polítiques per tal que els infants dominin el català en acabar l'escolarització.

La tercera onada del 2023 de l'enquesta Òmnibus del Centre d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya indicava que una gran majoria de la població donava suport a la idea que els alumnes han de sortir del sistema educatiu amb un ple domini del català i del castellà. Sobre el conjunt dels residents de Catalunya, el 93,1 % posava entre un 5 i un 10 a l'afirmació següent: «la Generalitat ha de fer polítiques per garantir que, en finalitzar l'escolarització, els nens i les nenes dominin el català i el castellà (i també l'aranès a l'Aran)». Els que posaven entre un 8 i un 10 a aquesta afirmació representaven el 74,9 %.

Tant els catalanoparlants inicials, com els castellanoparlants inicials i els parlants inicials d'altres llengües eren favorables a aquesta idea. Entre els primers, la nota mitjana a l'afirmació esmentada era del 9,0; entre els segons, del 8,1, i entre els tercers, del 7,9. La nota mitjana global era del 8,4. Cal tenir en compte que un dels principals arguments que s'han utilitzat històricament per defensar la immersió lingüística és que aquest sistema garanteix que els alumnes surtin de l'escola dominant tant el català com el castellà. Al llarg de les darreres dècades, el castellà ha desplaçat el català com a llengua d'ús social en algunes zones i àmbits. El castellà disposa també d'un ordenament jurídic que en facilita l'expansió i el coneixement generalitzat. Per aquest motiu, el fet que l'escola operi en català s'ha considerat necessari per assegurar que l'idioma propi de Catalunya tingui un espai d'ús normalitzat disponible a la gran majoria de la població.

Més de la meitat dels catalans creuen que el català hauria de ser la llengua principal a les universitats catalanes.

Un 53,3 % de la població catalana creu que el català hauria de ser la llengua més freqüent a l'hora d'impartir les classes universitàries a Catalunya, segons la primera onada de l'enquesta *Òmnibus* del 2023. El 28,3 % creu que hauria de ser el castellà, i només un 9,5 % creu que l'anglès hauria de ser prioritari. Aquestes dades donen legitimitació al compromís de les universitats de Catalunya de realitzar el 80 % de les classes en català, d'acord amb el Pla d'Enfortiment a les Universitats Catalanes presentat pel Departament d'Universitats i Recerca el 2022.

Les dades oficials de la docència a les universitats són lluny d'aquest 80 %. Segons l'informe de Política Lingüística del 2022, el 62 % de les assignatures de graus i màsters a les universitats públiques catalanes durant el curs 2021-2022 eren en català. Tot i així, cal tenir en compte que la diferència entre graus i màsters és molt elevada, perquè en els primers, el català és predominant, però en els màsters, no. També cal tenir en compte la diferència entre universitats: a la Universitat de Girona, el 84 % eren en català, i a la Universitat Autònoma de Barcelona ho eren el 75 %, mentre que a la Universitat Pompeu Fabra ho eren tan sols el 40 %. Pel que fa a aquesta darrera universitat, convé saber que el curs 2022-2023 va passar de 260 a 613 estudiants internacionals que feien cursos de català a través de la formació que oferia. La universitat va oferir fins a 48 cursos per a membres de la comunitat universitària i per al públic extern, un 55 % més que el curs anterior. En valors absoluts, l'increment global d'estudiants matriculats en aquests cursos va ser del 90 %, ja que es va passar de 469 matriculats a 888. Aquestes dades reforcen la importància dels programes d'acollida cultural i lingüística, i apunten que no és necessari renunciar a l'ús del català per atreure estudiants internacionals.

30

Els centres de català de titularitat del govern d'Andorra incrementen el nombre d'alumnes en el 122,9 %.

En un comunicat del 27 de desembre del 2023, el Govern d'Andorra va anunciar que els centres d'ensenyament del català de la seva titularitat havien experimentat un augment del 120 % en les matriculacions el darrer quadrimestre del 2023, en comparació amb el mateix període del 2022. Van passar de 1.707 alumnes a 3.805. L'augment exacte va ser del 122,9 %. L'Àrea de Llengua Catalana del Departament de Política Lingüística va atribuir aquest augment de l'interès per aprendre català a l'anunci del projecte del govern per esmenar la llei de la llengua oficial. Presentat el mes de setembre, el nou projecte de llei preveia l'obligatorietat de saber uns mínims de català per renovar el permís de residència. Posteriorment, el govern va rebaixar les seves pretensions davant de l'oposició d'alguns sectors i va plantejar que només es demanés el coneixement del català a qui volgués el permís de treball. Part de l'oposició va demanar més ambició i va rebutjar que els residents que no treballassin a Andorra quedessin exempts d'aquest deure. Finalment, es va arribar a un acord, i la llei que es va aprovar al Consell General del Principat recollia l'obligatorietat de demostrar un coneixement bàsic de la llengua per renovar qualsevol permís d'immigració.

La nova llei, aprovada a final d'abril del 2024, dona la possibilitat de fer un curs de formació de trenta hores per renovar els permisos si no es pot demostrar un nivell adequat de llengua. Per altra banda, la nova norma preveu l'obligatorietat dels treballadors de cara al públic de fer la primera salutació als clients en català i de parlar-los en aquesta llengua si els clients la fan servir. En cas d'infraccions, la norma preveu sancions per a les empreses. Les lleus seran d'un màxim de 1.200 euros; les greus, de fins a 6.000 euros, i les molt greus arribaran als 60.000 euros.

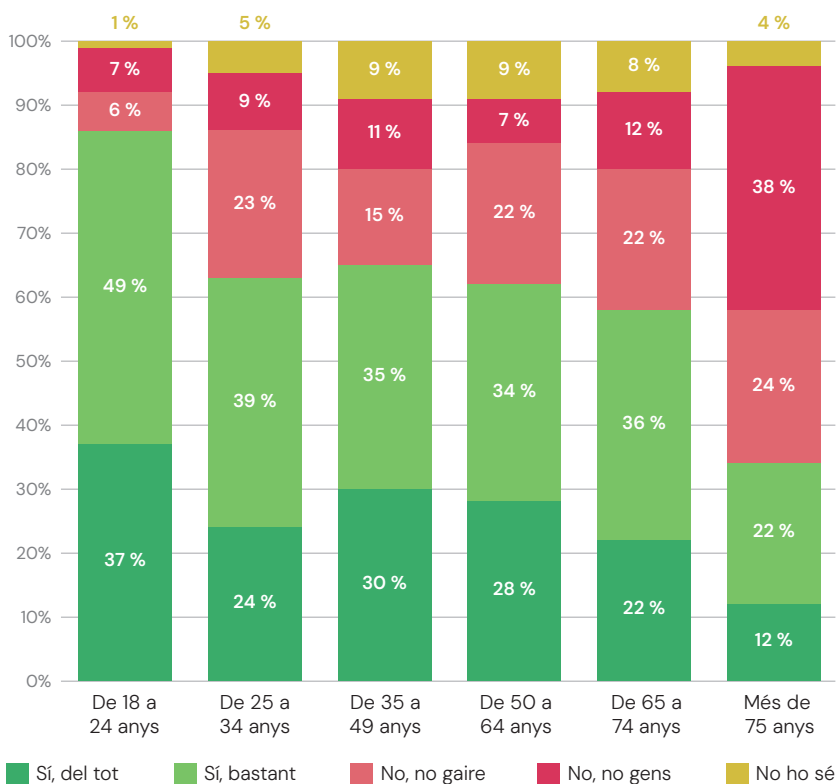
El 86 % dels joves de 18 a 24 anys de l'Estat francès són favorables a l'ensenyament de les llengües dites regionals a l'escola pública.

Una enquesta a 1.924 persones realitzada per Cluster17 per a la revista *Le Point* a final del 2023 indica que el 61,0 % dels ciutadans de l'Estat francès són molt o bastant favorables a l'ensenyament de les llengües anomenades «regionals» a les escoles públiques. Entre aquestes llengües hi ha el català, pròpia i tradicional de la Catalunya Nord.

Les cohorts d'edat tenen actituds molt diferents pel que fa a l'ensenyament d'aquests idiomes als centres públics. Així, entre els joves de 18 a 24 anys, el 86,0 % s'hi mostrava a favor (el 37,0 %, molt, i el 49,0 %, bastant), mentre que a l'altre extrem només hi eren favorables el 34,0 % dels més grans de 75 anys (12,0 %, molt, i 22,0 %, bastant). Les generacions intermèdies tenien actituds també a mig camí: entre els ciutadans de 35 a 49 anys, el 65,0 % s'hi mostraven a favor (30,0 %, molt, i 35,0 %, bastant). Aquestes diferències segurament indiquen que la ideologia jacobina, llargament hegemònica a França, ha anat perdent adherents amb el pas de les dècades.

A la regió dita «Occitània», que inclou la Catalunya Nord, però no pas tots els territoris de l'Occitània tradicional, només el 55,0 % dels enquestats eren favorables a l'ensenyament públic dels idiomes dits regionals (el 27,0 % molt i el 28,0 % bastant). El 40,0 % hi eren contraris (el 23,0 %, molt, i el 17,0 %, bastant). Es tracta de la xifra més elevada d'opositors de totes les regions. Cal tenir en compte que es tracta d'una zona de forta atracció de jubilats del nord de França.

Gràfic 11. Sou favorable al desenvolupament de l'ensenyament de les llengües regionals a les escoles públiques?

JUSTÍCIA

32

El 2022, només el 8,1 % de la documentació de les notaries i el 6,9 % dels documents mercantils de Catalunya van ser en català.

L'Informe de Política Lingüística del 2022, publicat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya a començament del 2024, indica que aquell any només el 8,1 % dels documents notarials i el 6,0 % dels mercantils es van redactar en català. Les xifres no eren gaire diferents de les dels anys anteriors. El 2021, els documents notarials en català també havien representat el 8,1 % del total, mentre que els mercantils en català havien representat el 4,7 % del total. El 2020, el 8,8 % dels documents notarials i el 4,7 % dels mercantils a Catalunya es van redactar en català. Les xifres no permeten considerar que el català es troba normalitzat en aquest àmbit.

33

La Fiscalia de Barcelona només tramita un de cada deu escrits en català.

El diputat al Parlament de Catalunya Quim Jubert va adreçar una pregunta al Fiscal Superior de Catalunya, Francisco Bañeres, sobre la llengua emprada en les actuacions de les diferents fiscalies de Catalunya. En la seva resposta, Bañeres va explicar que s'havia recollit la informació sol·licitada en les quatre fiscalies provincials, les sis d'àrea i les set seccions territorials. Tanmateix, la informació sobre el nombre d'escrits i les actuacions efectuats pels fiscals en llengua catalana és aproximada, en tant que no existeix una aplicació que permeti discriminar els escrits redactats en una llengua o en una altra.

De l'anàlisi d'aquesta informació, el Fiscal Superior de Catalunya va concloure que les fiscalies en les quals hi havia un percentatge d'ús

més elevat de la llengua catalana eren la Fiscalia d'Àrea de Manresa, amb un 18 %; la Fiscalia de Tarragona, amb un 15 %, i la Fiscalia de Barcelona, amb un percentatge proper al 10 %. Tot i que aquestes dades són poc positives, el Fiscal Superior deia que en matèria civil s'esperaven avenços notables. Així la Fiscalia d'Àrea de Granollers efectuava un 30 % dels seus escrits en matèria civil en llengua catalana; la Secció Territorial de Badalona, un 15 %, i la mateixa Fiscalia Superior de Catalunya feia servir el català en el 100 % dels seus escrits davant el Tribunal de Cassació.

A Catalunya, només un 36 % dels catalanoparlants creuen que parlar en català en un judici no pot perjudicar els seus interessos.

Les causes per les quals l'ús del català a la justícia és tan baix són diverses. En primer lloc, cal assenyalar un marc jurídic de caràcter supremacista i, específicament, el redactat de la Llei orgànica del poder judicial: en l'article 231, aquesta norma deixa en mans dels jutges la tria de la llengua oficial en què es farà el procediment, però permet als castellanoparlants d'allegar «indefensió» per vetar que es faci en català i imposar que es faci en castellà. Altres causes que s'han al·legat són les inèrcies, la manca de capacitació lingüística dels operadors jurídics i l'escassetat de formació jurídica en català. Sigui com sigui, una enquesta *Òmnibus* del Centre d'Estudis d'Opinió ha revelat que, a Catalunya, un 27 % dels residents opinen que parlar en català en un judici pot perjudicar els seus interessos. Presentar un escrit en català també pot fer-ho, segons un 28 % dels residents.

Si s'analitzen específicament els catalanoparlants, s'observa una dada demolidora: només un 36 % pensa que el català els pot beneficiar o que no els perjudica ni beneficia (un 5 % i un 31 %, respectivament). Pel

34

que fa a la resta, un 15 % afirma que no ho sap, i un 49 % creu que pot perjudicar els seus interessos. Les dades quant a presentar escrits en català són encara pitjors entre els catalanoparlants: només un 33 % pensa que els beneficia o que no els perjudica ni beneficia (el 3 % i el 30 %, respectivament), i més de la meitat (51%) afirma que pot perjudicar els seus interessos. El 16 % diu que no ho sap. Tenint en compte que només el 42,3 % dels habitants de Catalunya consideren el català la seva llengua i que només un terç d'aquests habitants creuen que fer servir el català a la justícia no els pot perjudicar, esdevé molt complicat que el català s'empri espontàniament a la justícia.

35

Primer projecte perquè l'alumnat del grau de Dret es formi en drets lingüístics.

La Facultat de Dret de la Universitat de Girona, amb la col·laboració de Plataforma per la Llengua i l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Girona, va impulsar el curs 2022-2023 una nova iniciativa titulada *Què en saps, dels drets lingüístics?*, com a part del programa d'innovació docent Dret & Rol. El curs va constar de tres sessions. En la primera, s'analitzava el marc legal actual dels drets lingüístics. La segona sessió era pràctica, tractava situacions reals i proposava jocs de rol perquè els participants practiquessin rols professionals relacionats amb els drets lingüístics. La tercera sessió se centrava en la resolució de casos pràctics, com declaracions judicials, procediments administratius i la negativa a parlar en una llengua específica. Plataforma per la Llengua va impulsar aquesta iniciativa amb els objectius de sensibilitzar l'alumnat de Dret, donar-los eines per detectar les vulneracions de drets lingüístics en la seva vida professional i dotar-los del coneixement suficient per lluitar contra aquestes discriminacions.

OFICIALITAT I RECONeixEMENT

CATALAN
25th
official
language
of
the EU

El suport a l'oficialitat del català a la Unió Europea augmenta 20 punts en un any a Catalunya: del 61,8 %, el 2022, al 81,4 %, el 2023.

L'enquesta *Òmnibus* de la Generalitat de Catalunya va preguntar el 2023, per segon any consecutiu, quin era el posicionament de la població de Catalunya respecte de l'oficialitat del català a la Unió Europea. El primer cop que ho va preguntar va ser en la segona onada de l'any 2022, i el segon cop, en la primera onada de l'any 2023.

Els resultats mostren que en només un any hi ha hagut un gran augment en la població que es mostra d'acord o molt d'acord que el català sigui una llengua oficial a la Unió Europea: el 61,8 %, l'any 2022, i el 81,4 %, el 2023. Si s'observen les dades segons la llengua inicial de la població, es pot veure que entre els catalanoparlants, aquest suport passa del 84,0 % l'any 2022 al 95,6 % el 2023 i, entre els castellanoparlants passa d'un 52,6 % a un 73,1 %. En els càlculs d'aquests percentatges no s'han computat els enquestats que responien que no ho sabien o bé que no responien (NS/NC), el 13,6 %.

Cal recordar que el 2023, l'Estat espanyol va presentar la sol·licitud que el català esdevingués la vint-i-cinquena llengua oficial de la Unió Europea. A més, Plataforma per la Llengua, que ha abanderat aquesta qüestió durant anys, va impulsar la campanya «Say Yes!» per donar-hi arguments a favor. Aquests factors poden explicar, en part, aquest augment en el suport a l'oficialitat del català.

Cap de les vuit denúncies presentades per Plataforma per la Llengua des del 2022 contra agents de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil per vulneració de drets lingüístics han suposat l'obertura d'un procediment sancionador per depurar possibles responsabilitats.

Plataforma per la Llengua ha interposat vuit denúncies contra agents de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil per vulneració de drets lingüístics des del 2022. En aquestes denúncies, l'entitat demanava l'obertura d'un procediment sancionador contra els funcionaris que havien vulnerat els drets de la ciutadania. Els procediments sancionadors serveixen per esclarir els fets, dirimir responsabilitats i, en cas d'acreditar l'existència de discriminació, imposar les sancions corresponents. Malgrat que Plataforma per la Llengua tenia gravacions i proves escrites que acreditaven moltes de les discriminacions, les denúncies presentades no van generar l'obertura de procediments sancionadors per esclarir els fets i esbrinar si hi havia hagut una vulneració dels drets lingüístics.

Aquest escenari permet als agents infractors evadir responsabilitats i contribueix a crear un clima d'impunitat absoluta. No es tracta, doncs, de la inexistència de sancions per comportaments infractors. La situació és més greu: l'administració competent d'investigar les conductes infractores no ha iniciat mai cap expedient sancionador per poder, com a mínim, aclarir allò succeït. Els cossos policials tenen l'obligació de protegir i respectar els drets fonamentals i de retre comptes en cas que un agent els vulneri. La impunitat policial en casos de discriminació lingüística suposa una amenaça als fonaments dels drets de la ciutadania i afecta de manera significativa la confiança en les institucions. Quan els actes de discriminació queden sense repercussions, s'envia un missatge preocupant sobre la tolerància envers la vulneració dels drets fonamentals.

37

La discriminació lingüística contra grups lingüístics autòctons nega la igualtat de tracte i atempta contra el dret a la preservació i a l'ús de la llengua pròpia. Quan la impunitat preval, es crea un clima d'inseguretat entre la ciutadania que utilitza les llengües minoritàries. És essencial que les institucions siguin vigilants i que adoptin mesures contundents per prevenir i sancionar aquest tipus de comportaments.

38

El català s'estrena al Congrés dels Diputats, després de pràcticament dos segles d'exclusió.

El primer parlament bicameral espanyol data de l'any 1834, amb la promulgació de l'Estatut Reial i en el marc d'un absolutisme limitat. L'any 1837, la cambra baixa del parlament espanyol és anomenada per primer cop *Congrés dels Diputats*, per virtut d'una constitució impulsada pels anomenats *liberals progressistes*. Des de llavors i fins al 2023, durant 189 anys, l'única llengua d'ús que s'havia acceptat a la cambra baixa espanyola havia estat la castellana. L'ús de les altres llengües patrimonials de l'Estat, inclòs el català, hi havia estat sempre bandejat.

La Constitució del 1978 no prohibeix explícitament l'ús del català al Congrés dels Diputats. Des de llavors, tampoc no l'ha prohibit mai el Reglament de la cambra. Amb tot, fins el 2023 els presidents de la institució censuraven de manera sistemàtica els diputats que intentaven expressar-se en català. En alguns casos, n'havien permès l'ús si els diputats traduïen tot seguit les seves declaracions al castellà. L'ús normal del català, però, no es permetia. Això va canviar sense cap modificació normativa quan el 17 d'agost del 2023, la nova presidenta del Congrés, la mallorquina Francina Armengol, va anunciar que permetria l'ús normal de totes les llengües oficials: el castellà, el català, el gallec, el basc i l'aranès. Després d'unes setmanes d'intervencions

OFICIALITAT I RECONeixEMENT

38

en tots aquests idiomes, el 25 de setembre la majoria parlamentària va reformar el Reglament per recollir el nou estat de coses.

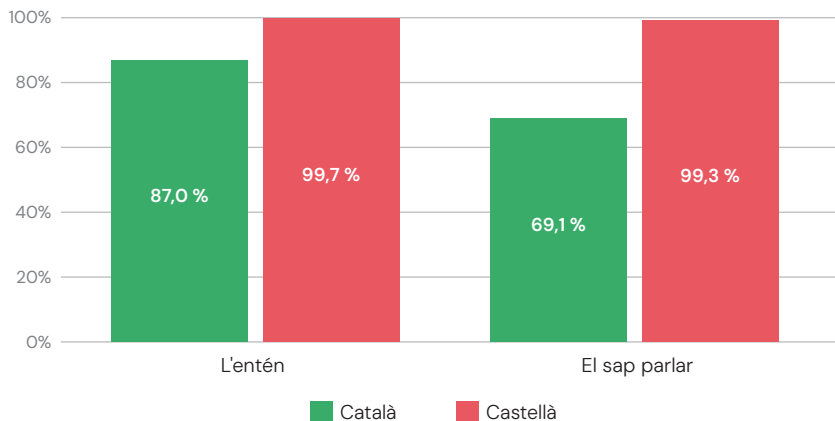
Malgrat la millora, el nou Reglament del Congrés dels Diputats continua reproduint un esquema desigual i jeràrquic de les llengües. Permet l'ús de totes les llengües oficials, però preveu que el Diari de Sessions recollirà les intervencions i acords «tant en la llengua en què s'hagin pronunciat com en castellà». Les normes s'han de publicar al Butlletí Oficial de l'Estat en castellà i només en «la llengua oficial corresponent» (per tant, quan, circumstancialment, s'hagi fet servir en la redacció de la norma). Les actes taquigràfiques en què es recullin les sessions secretes també estaran redactades en castellà i en la llengua en què s'hagin fet les intervencions en cada cas.

Aquesta desigualtat és, en certa manera, inevitable: la Constitució espanyola estableix que el castellà és la llengua oficial del conjunt de l'Estat i limita la possibilitat que altres idiomes siguin oficials als seus territoris històrics. A més, la Constitució reconeix a tothom el dret de fer servir el castellà i imposa el deure de conèixer-lo a tots els ciutadans, sense cap reciprocitat amb els altres idiomes estatals.

Tres de cada deu metges a Catalunya no saben parlar en català i més d'un de cada deu no l'entén.

El 30,9 % dels metges que treballen a Catalunya no saben parlar en català, i el 13,0 % no l'entenen. Així es recull a *l'Estudi sobre les necessitats i coneixements lingüístics dels metges a l'assistència sanitària*, elaborat pel Consell de Col·legis de Metges de Catalunya a partir d'una enquesta a més de 1.300 metges l'any 2023. Segons el mateix estudi, només el 0,3 % no entén el castellà, i el 0,7 % no el sap parlar.

Gràfic 12. Coneixement del català i del castellà entre els metges a Catalunya

L'Estudi del Consell de Col·legis de Metges indica també que només el 47,8 % dels sanitaris fan servir el català habitualment per comunicar-se amb els pacients, i que l'ús decreix en les generacions més joves de metges, on hi ha més professionals de fora de Catalunya, especialment de països extracomunitaris. Amb tot, cal dir que els metges de procedència extracomunitària són els que es mostren més interessats

a aprendre català. Així, el 80,1 % d'aquests professionals volen aprendre català o millorar-ne el domini, enfront del 55,7 % dels estrangers de països de la Unió Europea, el 50,4 % de la resta de l'Estat espanyol i el 33,2 % dels nascuts a Catalunya.

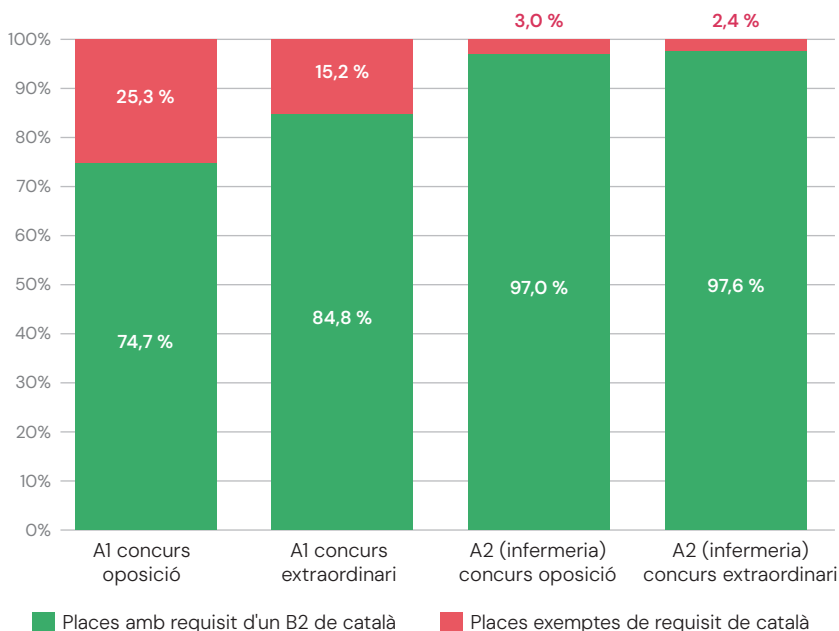
El Departament de Salut de les Illes Balears eximeix, en un procés d'estabilització, 248 places d'infermeria i medicina del requisit de saber català, després d'intentar inicialment eximir-les totes 2.283.

En el darrer tram de la legislatura 2019–2023, el Govern de les Illes Balears, liderat per Francina Armengol, va convocar un concurs i un concurs oposició destinats a estabilitzar gran part del personal del Servei de Salut de les Illes Balears. Aquest procés havia de suposar l'estabilització de 2.283 places de personal estatutari, majoritàriament professionals de la medicina i la infermeria. Tot i que la legislació preveia l'obligatorietat d'acreditar el català per accedir a places de l'administració, inclosa la sanitària (amb una rebaixa del nivell sol·licitat), el govern va utilitzar un procediment excepcional previst per a places de difícil cobertura i va convocar el procés sense exigir el coneixement del català en cap de les places.

Després d'un recurs de reposició de l'Obra Cultural Balear, d'un recurs contenciós administratiu de Plataforma per la Llengua i de la pressió interna de Més per Mallorca, el govern va fer un replantejament i va reduir les places eximides d'acreditar el català a 248, de les 2.283 que s'estabilitzaven, el 10,9 %. La resta havien d'acreditar el nivell B2, tot i que la llei balear que regula els processos d'estabilització permet als interins que opten a la seva plaça acreditar el català al cap de dos anys d'haver

obtingut la condició de personal estatutari estable. Tot i això, Plataforma per la Llengua va presentar nous recursos contenciosos administratius perquè va considerar que la proposta no s'ajustava al marc legal perquè les places ofertes eren estables i no temporals.

Gràfic 13. Places exemptes i no exemptes del requisit de conèixer el català en el procés d'estabilització del Servei de Salut de les Illes Balears després del replantejament del govern (2023)

100 anys de la detenció de Gaudí per parlar en català a la policia.

La catalanofòbia no és un fenomen recent. La discriminació als catalanoparlants per part de les institucions de l'Estat espanyol, tampoc. L'obsessió del nacionalisme espanyol amb la unitat i homogeneïtat de la població al voltant de la llengua i la cultura castellanes l'ha dut històricament a discriminar les minories culturals i lingüístiques. Això es pot observar en un episodi protagonitzat per Antoni Gaudí i agents de la policia espanyola fa cent anys.

L'11 de setembre del 1924, el famós arquitecte reusenc va ser detingut per la policia en voler assistir a una missa en commemoració als caiguts per les llibertats catalanes el mateix dia del 1714. A la delegació policial, van requerir-li les dades: «Cómo se llama usted?». «Antoni Gaudí». «¿Qué edad tiene usted?». «Setanta-un anys». «¿Qué profesión?». «Arquitecte». Quan van sentir això, irats, van dir-li: «Pues su profesión le obliga a usted a hablar en castellano». Gaudí va continuar parlant en català, tot reivindicant el seu dret de fer-ho. L'interrogatori va continuar: «¿Cómo se llamaba su padre?». «Francesc Gaudí». «¿Qué es eso de Francesc?». Un altre policia llavors va saltar: «¡Si usted no fuese viejo, le rompería la cara; sinvergüenza, cochino!».

Gaudí i un altre detingut que volia assistir a la missa pels caiguts del 1714 van ser portats a una altra seu policial. Allà, l'altre detingut va voler raonar amb la policia: «El señor Gaudí está en su perfecto derecho hablando en catalán». L'oficial responsable va utilitzar-ho per dir a Gaudí: «Ve usted, señor Gaudí, como su compañero habla el castellano?». Gaudí va respondre: «Sí, ja ho veig; però jo en tinc prou amb la meva llengua». Després d'això, l'acompanyant va ser alliberat, però Gaudí va ser retingut i se li va imposar el pagament d'una multa.

A començament del segle xx, la majoria de catalanoparlants desconeixien el castellà, però l'administració operava únicament en aquesta llengua. Això els generava tota mena de problemes i indefensions en els seus

41

tractes amb el poder públic. En aquell moment, no era realista que els funcionaris exigissin l'ús del castellà a tothom, però com mostra l'episodi de Gaudí, ja ho feien amb les persones que consideraven que, pel seu estatus social, l'havien de conèixer. En l'actualitat, tots els ciutadans espanyols estan obligats a saber castellà. Per tant, en comptes d'instaurar una igualtat plena entre grups lingüístics per evitar discriminacions materials, l'Estat ha optat per establir una imposició lingüística de partida en els grups subordinats.

42

ELEN demana a l'Estat italià que ratifiqui la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, vint-i-quatre anys després de signar-la, i que reconegui el dret a l'escolarització en català de l'Alguer.

La Xarxa Europea d'organitzacions de promoció de llengües minoritzades European Language Equality Network (ELEN) va aprovar per unanimitat una resolució presentada per Plataforma per la Llengua a l'Assemblea General de Càller per demanar a l'Estat italià que ratifiqués la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries (CELRoM) i que prengués totes les mesures normatives i executives per fer efectiu el dret a aprendre català de l'Alguer a l'escola, seguint amb el desenvolupament de la llei de política lingüística regional del 2018, aprovat el 2020.

42

La CELRoM és un tractat europeu que obliga els signants a protegir i promoure activament l'ús de les llengües dites regionals o minoritàries en l'educació, els tribunals, l'administració, els mitjans de comunicació, la cultura, la vida econòmica i social, i la cooperació transfronterera. L'Estat italià va signar la Carta l'any 2000, però encara no l'ha ratificada, circumstància que impedeix que s'apliqui en territori italià i, específicament, a l'Alguer.

43

Les discriminacions per parlar en català van augmentar un 63,6 % el 2022, segons dades reflectides en el darrer Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona.

L'agost del 2023 es va fer públic el darrer Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona (2022), que elabora des del 2018 l'Oficina de la No Discriminació de Barcelona a partir de dades aportades per les entitats que formen part de la Taula d'Entitats amb Servei d'Atenció a Victimes de Discriminació (SAVD). Segons aquest informe, l'any 2022 es van registrar a la ciutat de Barcelona 631 situacions de discriminació, 90 de les quals es van produir a catalanoparlants per causes lingüístiques. Les discriminacions per motius de llengua constitueixen el quart motiu de discriminació segons l'informe, per darrere de les discriminacions per motius de racisme i xenofòbia (185), LGTBIfòbia (129) i salut (120).

La xifra de 90 casos de discriminació lingüística a catalanoparlants suposa un creixement del 63,6 % respecte dels 55 denunciats el 2021, que ja eren més que les 47 del 2020 i les 45 del 2019. A més, en l'edició de l'informe del 2021, es van apuntar 4 discriminacions més per parlar en altres llengües, diferents del català i el castellà, associades també a motius racistes, que en l'edició del 2022 no es registren. 85 de les 90

43

discriminacions van ser aportades per Plataforma per la Llengua. Els 90 casos representen un 14,3 % dels 631 totals reportats per la Taula d'Entitats.

L'Informe exposava també els resultats de l'*Enquesta de relacions veïnals i convivència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona*, que s'havia fet entre octubre i novembre del 2022. El 15,1 % dels enquestats afirmaven que havien estat discriminats per motiu de llengua. La xifra és molt semblant a la que resultava de classificar els casos de discriminació denunciats a l'Observatori. Amb tot, cal tenir en compte que l'enquesta no recollia la llengua usada per les víctimes de discriminació lingüística.

44

75 reclamacions el 2023 a Andorra per l'incompliment de la legislació lingüística.

El Servei de Política Lingüística del govern d'Andorra va registrar 75 reclamacions per l'incompliment de la legislació lingüística i la vulneració de drets lingüístics entre el primer de gener i el 31 de desembre del 2023. Durant el 2022 n'hi va haver 88, mentre que el 2021 n'havien estat només 34. Per tant, entre el 2021 i el 2022, l'augment va ser del 158,8 %. Les dades del 2023, lleugerament inferiors a les de l'any anterior, però molt superiors a les de dos anys abans, confirmen una tendència a l'alça en la formulació de reclamacions. Respecte del 2022, les 75 reclamacions del 2023 representen un descens del 14,8 %, però respecte del 2021, representen un augment del 120,6 %.

**INF
OR
ME
CAT**
2024

INTERNET I NOVES TECNOLOGIES

Un estudi conclou que Google ha fet perdre visites a dues de cada tres webs en català.

Segons dades de Net Marketshare, Google Chrome va ser el navegador més usat als territoris de parla catalana al llarg del 2023, amb una quota de mercat de més del 65,0 %, si prenem de referència la combinació del trànsit de dades d'ordinadors, mòbils i tauletes tàctils. Aquesta dada il·lustra la gran importància del navegador de Google i fa especialment preocupant que, a final del 2022, es percebés un greu descens en el posicionament de les entrades en català del seu cercador. Una alteració de l'algoritme va provocar aquest retrocés, que des de llavors fins a mitjan 2023 es va traduir en un descens de visites.

Aquest greuge va motivar la creació de l'Aliança per la presència digital del català, de la mà de diverses entitats, entre les quals Plataforma per la Llengua, i amb el lideratge de la Fundació PuntCat, amb l'objectiu de reparar el dany i tornar la visibilitat als resultats en català. Després d'avaluar l'origen i la dimensió del perjudici, es va redactar un informe exhaustiu perquè el juny del 2023 la Generalitat de Catalunya el lliurés als màxims responsables de la gran empresa tecnològica. Mesos després, es van començar a percebre els primers canvis amb un lleuger redreçament de la tendència, la qual segueix en fase de monitoratge, però que encara és molt insuficient a l'hora d'efectuar cerques.

46

El català és la trenta-cinquena llengua del món a Internet.

World Wide Web Consortium, el consorci internacional responsable de la gestió, la promoció i el desenvolupament global de la xarxa web, avalua periòdicament la llengua emprada en el seu contingut, és a dir, als llocs webs disponibles a Internet. Al llarg del 2023 i durant el primer trimestre del 2024, el català es va mantenir en la trenta-cinquena posició mundial, amb un 0,1 % del total del contingut d'Internet. Alguns dels indicadors que més han contribuït a la fortalesa relativa del català els podem trobar en el trànsit de dades que es generen en aplicacions i projectes com Viquipèdia o X (abans, Twitter). Així mateix, el creixement exponencial de mitjans de comunicació digitals en català ha contribuït a fer d'Internet un espai saludable per al català. Malgrat això, encara existeix un dèficit remarcable en la presència del català en pàgines web i *apps* d'empreses productores i finalistes del sector privat.

47

Google Maps incorpora l'assistent de veu en català, divuit anys després del seu llançament.

Google Maps, el navegador GPS més utilitzat al món, amb més de mil milions d'usuaris actius al mes, ha incorporat finalment l'assistent de veu en català. L'anunci es va fer a mitjan abril del 2023, divuit anys d'ençà del llançament del producte. L'aplicació permet ara el suport de veu en català en dispositius tant amb sistema operatiu Android com iOS. Fins el dia de l'actualització de la nova versió, la prestació en català es limitava al text. D'aquesta manera, Google Maps s'uneix a la llista de navegadors GPS amb plenes prestacions en català, amb Here WeGo, OsmAnd o Petal Maps. Com a assignatura pendent, manca que les empreses

47

d'automoció incorporin el català als seus respectius navegadors GPS. Fins i tot Tesla, l'empresa del sector que més ha incorporat el català en les seves opcions, té pendent d'actualitzar el sistema de navegació per tenir l'assistent de veu en aquesta llengua.

48

El català esdevé la cinquena llengua amb els 10.000 millors articles de Viquipèdia.

Viquipèdia en català, com la resta de Viquipèdies, se sosté gràcies a la participació activa de voluntaris que creen i validen el contingut enciclopèdic en llicència lliure que ofereix la plataforma. Al llarg del 2023, un dels objectius marcats pels voluntaris catalanoparlants va ser la millora del posicionament de la versió en català en la classificació de Viquipèdies, segons el paràmetre dels 10.000 articles essencials. Després que la comunitat internacional de viquipedistes establís quins eren els 10.000 articles més importants del coneixement de la humanitat, es va establir un rànquing en funció de l'extensió i qualitat d'aquests articles en cada versió lingüística.

La versió en català va ascendir fins a la desena posició el 2022. Al llarg del 2023, va continuar millorant i es va situar en la vuitena posició. El març del 2024, coincidint amb el seu vint-i-tresè aniversari, va ascendir fins a la sisena posició. A l'abril encara va ascendir una posició més i es va convertir en la cinquena millor versió pel que fa als 10.000 articles més importants. Gràcies a aquesta millora evolutiva, l'edició en català ha passat per davant de versions amb molts més articles i redactors com les del francès, l'alemany, l'àrab, l'italià o el japonès respecte d'aquesta classificació d'articles elementals. D'altra banda, en un altre projecte, la classificació dels 1.000 articles essencials, la versió en català comparteix, gairebé ininterrompudament d'ençà del 2012, el podi de la millor qualitat amb la versió en anglès, i, més recentment, també amb la versió en serbi.

HBO Max suma 100 nous títols en català i Netflix afegeix 30 versions catalanes més a les 120 que ja tenia al catàleg, gràcies als doblatges i subtítols cedits per TV3.

Després d'anys de reclamacions de la societat civil i dels usuaris catalans de les plataformes digitals de continguts audiovisuals, el juny del 2023 la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals va arribar a un acord amb el Departament de Cultura per cedir a aquestes plataformes doblatges i subtítols propis de manera gratuïta. La raó d'aquesta demanda, impulsada molt notablement per Plataforma per la Llengua, era assegurar que les versions en català existents i pagades amb diners públics estiguessin a l'abast del públic.

Plataforma digital de continguts audiovisuals	Títols en català a 01/12/2022	Títols en català a 01/12/2023	Augment percentual
Prime Video	433	754	+ 74,1 %
Movistar +	511	545	+ 6,7 %
Rakuten TV	310	418	+ 34,8 %
Netflix	122	256	+ 109,8 %
Acontra +	152	208	+ 36,8 %
Apple TV	120	174	+ 45,0 %
HBO Max	5	150	+ 2.900 %
Disney +	63	66	+ 4,8 %
AnimeBox	-	45	-

49

Durant el 2023, les plataformes van fer una incorporació massiva de doblatges i subtítols en català, molts procedents de TV3. Dades de la pàgina web Desdelsofà.cat indiquen que HBO va passar de 5 títols en català, el desembre del 2022, a 150 el desembre del 2023. Prime Video va passar de 433 a 754 en el mateix període, i Netflix, de 122 a 256. En l'altre extrem, Disney + es va quedar pràcticament igual: va passar de 63 títols en català a 66. Aquesta darrera dada és preocupant perquè Disney + és una de les plataformes amb un nombre més elevat d'abonats.

50

El català, la llengua del món amb més talls de veu al repositori CommonVoice.

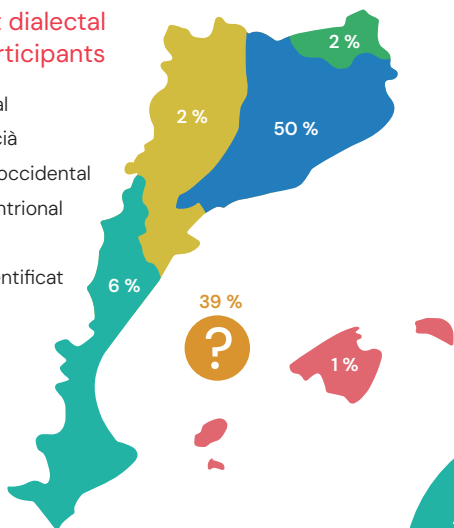
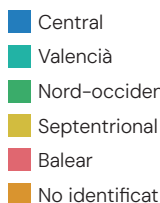
CommonVoice és un projecte de la Mozilla Foundation que consisteix en un repositori de talls de veu en totes les llengües del món i que s'alimenta de la donació i validació de talls de veu de voluntaris en un senzill acte de participació a través d'internet. CommonVoice opera amb llicència de domini públic i posa els seus talls de veu a disposició gratuïta per a tots els públics, especialment les empreses.

Plataforma per la Llengua i Softcatalà han impulsat activament la donació de talls de veu a CommonVoice per al gran públic catalanoparlant i la societat civil compromesa amb la llengua. Durant el 2023, la donació de talls de veu en català va experimentar un creixement molt significatiu, tant en termes absoluts com relatius. Gràcies a la participació de milers de voluntaris, la versió en català de CommonVoice va posicionar-se en el primer lloc del món, amb més de 3.700 hores enregistrades i 2.700 de validades. De fet, ja al juny va superar en hores enregistrades la versió anglesa, primera fins aquell moment, i a l'agost va superar-la també en hores validades.

Tot i l'evident millora, encara hi ha biaixos evidents en l'edat, el gènere i la variant territorial de les persones que hi han contribuït. Així, només el 20 % dels talls de veu són de dones (els d'homes són el 50 %, i el 30 % són de gènere desconegut), només l'11 % són de parlars diferents del central (els talls en català central són el 50 %, i el 39 % són de territori desconegut) i només el 22 % són de menors de 40 anys (el 30 % són desconeguts).

Gràfic 14. Els talls de veu en català a Commonvoice.

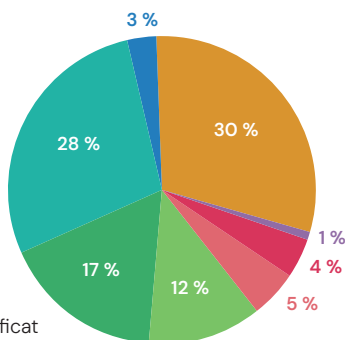
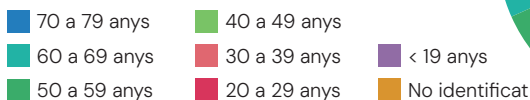
Varietat dialectal dels participants

Sexe dels participants

Edat dels participants

REFERÈNCIES

DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

- 01** *Enquesta sobre valors a Catalunya. 2023*, Centre d'Estudis d'Opinió <https://bit.ly/enquestavalorsceo>
- 02** *Encuesta de Características Esenciales de la Población y las Viviendas*, Instituto Nacional de Estadística <https://bit.ly/enquestaINE>
- 03** *Encuesta de Características Esenciales de la Población y las Viviendas*, Instituto Nacional de Estadística <https://bit.ly/enquestaINE>
- 04** *Estudi sociolingüístic de l'alumnat de quart d'ESO a Catalunya 2022*, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu <https://bit.ly/estudialumnateso>
- 05** *Enquesta a la joventut de Catalunya 2022*, Generalitat de Catalunya. <https://bit.ly/enquestajoventut2022>
- 06** «El català, 12a llengua més influent del món (segons l'estat francès)», *Diari Ara* <https://bit.ly/catalainfluentara>
- 07** *Coneixements i usos lingüístics a la Catalunya del Nord 2015*, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/usoslinguisticscatnord>
- 08** *Enquesta sobre coneixement i ús social del valencià*, Generalitat Valenciana <https://bit.ly/usocialvalencia>
- 09** *La immigració a Andorra 2022*, Grup de Sociologia de la Fundació Andorra Recerca i Innovació <https://bit.ly/informeimmigracioandorra>; *La immigració a Andorra 2002*, Centre de Recerca Sociològica, Institut d'Estudis Andorrans [Institut d'Estudis Andorrans és l'antic nom de la Fundació Andorra Recerca i Innovació, i Centre de Recerca Sociològica és l'antic nom del Grup de Sociologia de la Fundació] <https://bit.ly/immigracioandorra2022>
- 10** «Més mexicà que valencià», *El Temps* <https://bit.ly/mesmexicavalencia>

REFERÈNCIES

CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

- 11** «Rècord de The Tyets a Spotify: primer grup en català amb més d'un milió d'oients al mes», Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals <https://bit.ly/recordtyets>; «Èpic solete de The Tyets és el desè disc més escoltat a l'estat espanyol», Vilaweb <https://bit.ly/tyetsdiscescoltat> i Compte oficial de The Tyets a la xarxa social X <https://x.com/thetyets/status/1637490410804191243>
- 12** «Es multipliquen per cinc les subscripcions a les revistes en català després del veto a Borriana», RAC 1 <https://bit.ly/vetoborriana>
- 13** «La 41a Setmana del Llibre en Català s'acaba amb 60.000 assistents i un 20 % més de vendes», Vilaweb <https://bit.ly/setllibrecat>; «Les editorials independents han salvat el llibre en català?», Ara <https://bit.ly/lilibrescat>
- 14** Elaboració pròpia amb informació del Servei de Biblioteques de Catalunya.
- 15** Elaboració pròpia.
- 16** Elaboració pròpia.

EMPRESA I SERVEIS

- 17** *Òmnibus de la Generalitat de Catalunya. 2023-3*, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/omnibus2023>; *Els hàbits de consum de Catalunya*, GESOP i Agència Catalana de Consum, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/consumcat22>
- 18** *Els hàbits de consum de Catalunya*, GESOP i Agència Catalana de Consum, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/consumcat22>
- 19** *L'ús habitual del català a les pimes. Desembre del 2023*, PIMEC i Generalitat de Catalunya https://www.pimec.org/sites/default/files/documents_pagines/lus_del_catala.pdf [document despenjat: podeu consultar-ne referències indirectes a «Les empreses grans

REFERÈNCIES

són les que fan servir menys el català, segons PIMEC», *Vilaweb* <https://bit.ly/empresescatpimec>; i a «Una radiografia de l'ús del català a les pimes», *Pime al Dia* <https://bit.ly/radiografiapimescat>]; *L'ús habitual del català a les pimes. Enquesta a socis de PIMEC 2012*, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/pimecinformegencat>

- 20** *Els hàbits de consum de Catalunya*, GESOP i Agència Catalana de Consum, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/consumcat22>
- 21** *Barómetro Industrial. Informe Nacional 2023*, Consejo General de Colegios Oficiales de Graduados e Ingenieros Técnicos Industriales de España <https://bit.ly/barometreindustrial>; *Directori de filials estrangeres a Catalunya, 2023*, Acció. Catalònia Trade & Investment, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/filialsestrangeres>

EDUCACIÓ I COHESIÓ SOCIAL

- 22** Elaboració pròpia.
- 23** *Drets i usos lingüístics dels infants i adolescents a Catalunya*, Sindicatura de Greuges <https://bit.ly/usoslinginfants>
- 24** Elaboració pròpia.
- 25** «Prop de 70 % dels exàmens de la Selectivitat s'han respost en llengua catalana», *Ara de Balears* <https://bit.ly/examenspau>; «El 67,8 % dels exàmens de la selectivitat balear s'han respost en català», *Diari de la Llengua* <https://bit.ly/selectivitatcat>
- 26** *Òmnibus de la Generalitat de Catalunya. 2023-3*, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/omnibus2023>
- 27** Elaboració pròpia.
- 28** *Òmnibus de la Generalitat de Catalunya. 2023-3*, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/omnibus2023>
- 29** *Òmnibus de la Generalitat de Catalunya. 2023-1*, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/omnibusgencat>; *Informe de política lingüística 2022*, Generalitat de Catalunya

REFERÈNCIES

<https://bit.ly/informepoling>; «L'interès pel català dels estudiants internacionals i de la resta de l'estat de la UPF es dispara i aconsegueix màxims històrics», Universitat Pompeu Fabra <https://bit.ly/interescatalaupf>

- 30** «L'assistència als centres de català es duplica el segon semestre del 2023 respecte al mateix període de l'any anterior», Govern d'Andorra <https://bit.ly/centrescat23>; «Andorra aprova una llei del català històrica, que exigeix de saber la llengua i preveu sancions», Vilaweb <https://bit.ly/andorrallei>
- 31** «Les Français sont-ils régionalistes?», Cluster 17 <https://bit.ly/françasondeig>

JUSTÍCIA

- 32** *Informe de Política Lingüística 2022*, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/informepoling>
- 33** Informació proporcionada pel diputat Quim Jubert a Plataforma per la Llengua.
- 34** *Òmnibus de la Generalitat de Catalunya. 1/2023, 2/2023*, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/omnibusenquesta>
- 35** «Què en saps, dels drets lingüístics?». Una aposta innovadora de la Facultat de Dret de la Universitat de Girona', Georgina Rodríguez Muñoz, *Revista de Llengua i Dret* <https://bit.ly/dretudg>

OFICIALITAT I RECONeixEMENT

- 36** *Òmnibus de la Generalitat de Catalunya. 2023-1*, Centre d'Estudis d'Opinió, Generalitat de Catalunya <https://bit.ly/omnibusgencat>
- 37** Elaboració pròpia.
- 38** Elaboració pròpia.

REFERÈNCIES

- 39** «Els metges nascuts fora de Catalunya volen millorar el seu nivell de català», Col·legi de Metges de Catalunya <https://bit.ly/catalasalut>
- 40** «Segueix la polèmica pel requisit de català a la sanitat balear», *El Temps* <https://bit.ly/sanitatbalears>
- 41** Joan Crexell a «Serra d'Or. Any XXIX, núm. 335, setembre 1987», pàgines 17 – 19, a Biblioteca Joan Lluís Vives, àrea de la Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes, <https://bit.ly/serraor1987>
- 42** Elaboració pròpia.
- 43** «Les queixes pel mal ús del català baixen a 75 el 2023», *Diari d'Andorra* <https://bit.ly/maluscatala>
- 44** *Informe de l'Observatori de les Discriminacions a Barcelona 2022*, Ajuntament de Barcelona <https://bit.ly/observatoridiscriminacions>

INTERNET I NOVES TECNOLOGIES

- 45** Elaboració pròpia.
- 46** «Usage statistics of content languages for websites», Web Technology Surveys (W3Techs) <https://bit.ly/llenguawebs>
- 47** Elaboració pròpia.
- 48** «List of Wikipedias by expanded sample of articles», Wikimedia <https://bit.ly/artwikimedia>; «La Viquipèdia en català celebra els 23 anys situant-se com la sisena millor en els 10.000 articles imprescindibles», Amical Wikimedia <https://bit.ly/viquipediaca>
- 49** [Desdelsofà.cat](https://desdelsofa.cat)
- 50** CommonVoice <https://commonvoice.mozilla.org/ca>; «Common Voice en català, 4 anys i mig de cursa de fons», Softcatalà <https://bit.ly/commonvo>

© Plataforma per la Llengua
Barcelona, maig del 2024
Dipòsit legal: B 12984-2024

Disseny i maquetació: Estudi Muto
Fotografies: Jordi Borràs i bancs d'imatges Unsplash i Canva
Impressió: Cevagraf

Plataforma per la Llengua
C/ Sant Honorat, 7, Principal 1a
08002 Barcelona
Tel.: 93 321 18 03
info@plataforma-llengua.cat
www.plataforma-llengua.cat

